

بیمه و تجارت

گرد آوری و تحقیق
پروانه احمدی

فهرست

صفحه

۶	۱- مقدمه
۷	۲- پیشگفتار
۸	۳- تاریخچه بیمه
۹	۴- فصل اول - مفاهیم
۹	۵- تعریف بیمه
۱۰	۶- اصطلاحات بیمه ای
۱۱	۶-۱ بیمه گر
۱۱	۶-۲ بیمه گذار
۱۱	۶-۳ ذینفع
۱۱	۶-۴ سرمایه تحت پوشش
۱۱	۶-۵ مورد بیمه
۱۲	۶-۶ موضوع بیمه
۱۲	۶-۶ حق بیمه
۱۲	۶-۷ بیمه نامه
۱۲	۶-۸ الحاقی
۱۳	۶-۹ ریکاوری
۱۳	۶-۱۰ شرایط بیمه نامه
۱۳	۶-۱۰-۱ شرایط عمومی بیمه نامه
۱۳	۶-۱۰-۲ شرایط خصوصی بیمه نامه
۱۳	۶-۱۱ فرم تقاضای بیمه
۱۳	۶-۱۲ فرانشیز
۱۳	۶-۱۳ حادثه
۱۳	۶-۱۴ استثنائات
۱۳	۶-۱۵ حد
۱۴	۶-۱۶ خطرهای بیمه ناپذیر
۱۴	۶-۱۷ پوشش بیمه ای
۱۴	۶-۱۸ تشدید خطر
۱۴	۶-۱۹ تعهدات
۱۵	۶-۲۰ هزینه های استهلاک
۱۵	۶-۲۱ مدیریت ریسک
۱۶	۶-۲۲ خسارت
۱۶	۶-۲۳ شدت خسارت

۱۶	۲۴-۶) وظایف بیمه گذار
۱۶	۲۵-۶) وظایف بیمه گر
۱۷	۷) انواع بیمه
۱۸	۸) نقش بیمه در جامعه
۱۸	۹) اصول و ضوابط حاکم بر انواع بیمه ها
۱۹	۹-۱) اصل حسن نیت
۲۰	۹-۲) اصل غرامت
۲۰	۹-۳) قاعده نفع بیمه ای
۲۱	۹-۴) قاعده جانشینی
۲۱	۹-۵) قاعده نسبی
۲۱	۹-۶) اصل احتمال
۲۲	۱۰) اصل اتکایی
۲۳	فصل دوم - بیمه حمل و نقل کالا
۲۵	۱) تعریف بیمه حمل و نقل
۲۶	۲) صدور بیمه نامه حمل و نقل کالا
۲۶	۳) انواع بیمه های حمل و نقل کالا
۲۶	۳-۱) بیمه نامه ساده
۲۸	۳-۲) بیمه نامه عمومی
۲۷	۴) حمل کالا با کشتی طبقه بندی شده
۲۸	۵) تعهدات بیمه گذار پس از صدور بیمه نامه
۲۹	۶) عوامل تعیین کننده حق بیمه
۲۹	۷) مبنای محاسبه حق بیمه
۳۰	۸) جلوگیری از بروز خسارت
۳۰	۹) وظایف بیمه گذار قبل از وقوع حادثه
۳۱	۱۰) وظایف بیمه گذار پس از وقوع حادثه
۳۱	۱۰-۱) پیشگیری از بروز خسارت و جلوگیری از توسعه آن
۳۴	۱۰-۲) اعلام خسارت به بیمه گر
۳۴	۱۱) تعهدات بیمه گر
۳۵	۱۲) خسارت ظرف چه مدتی باید پرداخت شود
۳۵	۱۳- حبران خسارت به چه طریق صورت می گیرد
۳۵	۱۴) خطرهای مورد تعهد
۳۶	۱۴-۱) بیمه نامه تمام خطر شرایط A

۳۶	۱۴-۲) بیمه نامه با شرایط B
۳۶	۱۴-۳) بیمه نامه با شرایط C
۳۶	۱۵) جدول خطرات تحت پوشش شرایط A,B,C
۳۸	۱۶) بالاتری
۳۸	۱۷) پوشش خطر جنگ
۴۰	۲۰) کانتینرها
۴۸	فصل سوم - بیمه اعتباری
۴۹	۱) تعریف بیمه اعتباری
۴۹	۲) وجوه افتراق بیمه اعتباری و تضمین
۵۰	۳) انواع بیمه های اعتباری
۵۱	۴) بیمه گذار اعتباری کیست
۵۱	۵) موضوع بیمه فروش اعتباری
۵۱	۶) حداکثر تعهد بیمه گر
۵۲	۷) خرید و فروش کالا در سیستم های اعتباری
۵۳	۸) خطرات بازرگانی
۵۳	۹) خطرات غیر بازرگانی
۵۳	۹-۱) خطرهای سیاسی
۵۴	۹-۲) خطرهای اقتصادی
۵۴	۹-۳) خطرهای حوادث
۵۶	فصل چهارم - بیمه های مسئولیت و مهندسی
۵۷	۱) تاریخچه بیمه های مهندسی
۵۷	۲) تعریف بیمه مهندسی
۵۷	۳) انواع بیمه های مهندسی
۵۷	۴) مفهوم تمام خطر در بیمه های مهندسی
۵۷	۵) کلوزها در بیمه های مهندسی
۵۸	۵-۱) پوشش نگهداری ساده
۵۸	۵-۲) پوشش نگهداری گسترده
۵۸	۶) پوشش های بیمه مهندسی
۵۸	۷) مدت در بیمه های مهندسی
۵۹	۸) بیمه های تمام خطر پیمانکاران
۵۹	۸-۱) بیمه گذار بیمه تمام خطر پیمانکاران
۵۹	۸-۲) موضوع بیمه تمام خطر پیمانکاران

۶۰	۳-۸) حدود پوشش بیمه تمام خطر پیمانکاران
۶۰	۴-۸) استثنائات بیمه تمام خطر پیمانکاران
۶۱	۵-۸) مدت بیمه تمام خطر پیمانکاران
۶۱	۹) بیمه تمام خطر نصب
۶۲	۱-۹) بیمه گذار بیمه تمام خطر نصب
۶۲	۲-۹) موضوع بیمه تمام خطر نصب
۶۳	۳-۹) حدود پوشش بیمه های تمام خطر نصب
۶۴	۴-۹) استثنائات بیمه تمام خطر نصب
۶۴	۵-۹) مدت بیمه تمام خطر نصب
۶۵	۶-۹) مبلغ بیمه در بیمه تمام خطر نصب
۶۶	۷-۹) حق بیمه در بیمه تمام خطر نصب
۶۶	۸-۹) فرانشیز در بیمه تمام خطر نصب
۶۷	۹-۹) پیشگیری از خسارت در بیمه تمام خطر نصب
۶۷	۱۰) تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاران
۶۷	۱-۱۰) تعریف بیمه تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاران
۶۷	۲-۱۰) پوشش بیمه ای در بیمه تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاران
۶۸	۳-۱۰) استثنائات در بیمه تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاران
۶۸	۱۱) بیمه ریسک تکمیل شده ساختمانی
۶۸	۱-۱۱) تعریف بیمه ریسک تکمیل شده ساختمانی
۶۸	۲-۱۱) پوشش بیمه ای در بیمه ریسک تکمیل شده ساختمانی
۶۸	۳-۱۱) استثنائات در بیمه ریسک تکمیل شده ساختمانی
۶۹	۱۲) بیمه شکست ماشین آلات
۶۹	۱-۱۲) تعریف بیمه شکست ماشین آلات
۶۹	۲-۱۲) پوشش بیمه ای در بیمه شکست ماشین آلات
۶۹	۳-۱۲) استثنائات در بیمه شکست ماشین آلات
۷۰	۱۳) بیمه تجهیزات الکترونیک
۷۰	۱-۱۳) تعریف بیمه تجهیزات الکترونیک
۷۰	۲-۱۳) پوشش بیمه ای در بیمه تجهیزات الکترونیک
۷۰	۱۴) بیمه فساد کالا در انبار سردخانه
۷۱	۱-۱۴) پوشش های بیمه ای در بیمه فساد کالا در انبار سردخانه
۷۱	۲-۱۴) استثنائات در بیمه فساد کالا در انبار سردخانه
۷۱	۱۵) بیمه عدم النفع ناشی از شکست ماشین آلات

۷۳	۱۵-۱) موضوع بیمه عدم النفع
۷۳	۱۵-۲) استثنائات در بیمه عدم النفع
۷۴	فصل پنجم- بیمه مسئولیت
۷۴	۱) بیمه مسئولیت
۷۵	۲) بیمه های مسئولیت مدنی درمقابل کارکنان
۷۵	۳) بیمه مسئولیت CMR
۷۵	۴) کنوانسیون CMR
۷۵	۵) مشخصه های کنوانسیون CMR
۷۶	فصل ششم- بیمه پی، اند، آی (p&I)
۷۷	۱) ریسک های مورد پوشش p&I
۸۰	استثنائات بیمه p&I
۸۲	فهرست منابع

اگر در سرتاسردنیا یک واقعیت انکار ناپذیر وجود داشته باشد که به یقین بتوان در باره آن اعلام نظر کرد ، بی تردید این است که " ما در جهانی زندگی می کنیم که پیرامون مان را عدم قطعیت احاطه کرده است ". بستر فعالیت های روز مره بشر توام با عدم اطمینان و یقین می باشد و همین موضوع بسیار مهم به پیدایش مفهومی به نام ریسک منجر شده است . به عقیده بعضی از مورخان ، سابقه تقسیم ریسک که امروزه یکی از ویژگیهای مهم حرفه بیمه گری محسوب می شود ، چینی ها در سه هزارسال قبل از میلاد رعایت می کردند ، بدین ترتیب که دریا نوردان چینی مال التجاره خود را به جای حمل با یک کشتی یا قایق با چندین کشتی و قایق حمل می کردند تا هرگاه یک یا چند وسیله دچار حادثه در دریا شد یا مورد هجوم دزدان دریایی قرار گرفت کشتی ها و قایق های دیگر سالم به مقصد برسند و خسارت وارده به حداقل برسد. این همان اصل پراکندگی ریسک میباشد که امروزه در بین بیمه گران متداول است .

حال این پرسش مطرح میشود که برای مواجهه با ریسک چه باید کرد؟ آیا به علت اینکه فعالیت تولیدی ،ریسک صدمه و آسیب جانی افراد را به همراه دارد باید متوقف شود و ادامه پیدا نکند؟ آیا وجود تصادفات جاده ای و آسیب های جانی و مالی آن ، دلیلی برای ممنوعیت استفاده از وسایل نقلیه است ؟ روشن است که این نظریه منطقی نیست جهان با وجود ریسک نیز به زندگی خود ادامه می دهد . آنچه که می توانیم انجام دهیم مدیریت ریسک هایی است که با آن ها مواجه هستیم و بهترین و موثرترین روش برخورد با ریسک ، انتقال آن به بیمه گراست .

بدیهی است به علت گستردگی موضوعات بیمه و توانایی ذاتی آن برای نفوذ در تمام ارکان اقتصادی، اجتماعی در این نوشتار مجالی برای طرح آن نبوده و تنها تلاشی هرچند اندک برای آشنایی با کلیات بیمه آن هم در شاخه مربوط به بیمه های مرتبط با صادرات می باشد.

در خاتمه از همه کسانی که نظرات مناسبی در اصلاح این نوشتار ارائه کرده اند تقدیر و تشکر میگردد.

پروانه احمدی

مهر ۱۳۹۳

پیشگفتار

بیمه یکی از ارزشمندترین ابداعاتی است که در برابر نیاز به جبران خسارت های اقتصادی ناشی از حوادث و ایجاد آرامش و اطمینان در جریان حیات اجتماعی ایجاد شده و روند تکاملی خود را طی کرده است .

امروزه صنعت بیمه یکی از مهمترین نهادهای اقتصادی و مالی محسوب می شود که از یک طرف در تقویت بنیه اقتصادی و اجتماعی نقش اساسی دارد و از طرف دیگر با ایجاد اطمینان و امنیت و تشکیل پس انداز های ملی زمینه گسترش فعالیت های تولیدی و خدماتی را فراهم می کند.

با وجود اهمیت بیمه متأسفانه هنوز این صنعت نتوانسته است جایگاه واقعی خود را در اقتصاد و زندگی مردم ایران نهادینه نماید، به طوری که بسیاری از سرمایه های مالی و جانی در معرض خطر در کشور ما از پوشش بیمه ای برخوردار نیستند و به تبع آن صنعت بیمه نتوانسته از طریق ارائه خدمات بیمه ای موفق به ایجاد پس انداز های کلان شود.

صنعت بیمه در کشورهای صنعتی و پیشرفته رشد چشمگیری یافته و تقریباً " اکثر دارائی ها و مسئولیتهای گوناگون اشخاص در مقابل همدیگر تحت پوشش بیمه قرار می گیرد. شرکتهای بیمه نیز با توجه به سرمایه و ذخایر خود بخشی از ریسک را نگهداشته و قسمت دیگر را از طریق بیمه اتکایی به دیگر شرکتهای بیمه واگذار می نمایند. بنابراین شرکتهای بیمه در توزیع و انتقال ضرر و زیان ریسک های اقتصادی یک کشور که از حوادث گوناگون به وجود می آید به بازار بین المللی نقش مهمی را ایفا می نمایند.

بخشی از رونق بازرگانی بین المللی و تفوق در اجرای طرح های بزرگ و کوچک صنعتی در هر کشوری از جهان مدیون خدمات و ارائه پوشش های بیمه ای است که توسط موسسات بیمه عرضه می شوند.

دست اندرکاران فعالیت های صنعتی و بازرگانی و حتی کشاورزی با اتکاء به حمایت بیمه گران توانسته اند بدون هراس از خطرات و ریسک های گوناگون که در برابر خود داشته اند با اطمینان خاطر به تنظیم و اجراء برنامه های توسعه و پیشرفت ادامه دهند.

آشنائی با انواع خدماتی که بیمه گران عرضه می کنند برای مدیران واحدهای بازرگانی و صنعتی ضرورت بسیار دارد. چه بسا بیم از خطرهای موجب تردید و انصراف از اجراء برنامه های اقتصادی سودمندی میشود، درحالیکه موسسات بیمه آمادگی قبول این خطرها و ارائه پوشش برای آنها را دارند کتاب حاضر بخصوص این امتیاز را دارد که مدیران واحدهای بازرگانی و صنعتی، اعتباردهندگان، صادرکنندگان و سرمایه گذاران میتوانند با مراجعه به آن انواع پوشش های مورد نیاز خود را شناسائی و سپس نسبت به انتخاب و تحصیل آنها اقدام نمایند.

تاریخچه بیمه

با بررسی تاریخچه بیمه باربری دریایی درمی یابیم که اولین این اندیشه ها در جهت حفظ کالا و مال التجاره ها در مقابل خطر دزدان دریایی و آتش سوزی وسیله حمل که مبتنی بر اصل تقسیم خطر بود به سه هزار سال قبل از میلاد مسیح بر می گردد، در آن زمان چینی ها وقتی اقدام به حمل کالا از طریق دریا و یا رودخانه مینمودند، کالای خود را بوسیله چندین شناورمختلف حمل میکردند تا چنانچه یکی از شناورها غرق شود، کالای موجود در سایرشناورها به سلامت به مقصد برسد. (توزیع ریسک)

در دوهزار سال قبل از میلاد مسیح " هامورابی " پادشاه بابل قوانینی را برای حمایت کاروانها وضع نمود که براساس آن کالای تجار و بازرگانانی که به کلکده حمل میگرددید در قبال غارت و دزدی و سایر حوادث تحت حمایت قرار گرفته و در زمان بروز حادثه، خسارت وارده توسط اهالی شهر بابل جبران می گردید.

بیمه های زندگی نیز سابقه زیادی دارند، این بیمه نخستین بار هنگامی پدید آمد که سربازان رومی قسمتی از دستمزد خود را در صندوقی جمع آوری کردند تا چنانچه در جنگ کشته شوند آن پول به خانواده هایشان پرداخت شود.

فصل اول – مفاهیم

تعریف بیمه (INSURANCE) :

واژه بیمه از ریشه سانسکریت " بیم " به مفهوم هراس و ترس (از خطر) بدست آمده است بطوریکه در هندوستان به جای بیمه کلمه (بیمه) بکار می رود. در ادبیات عرب از کلمه التامین استفاده می‌گردد و در غرب از insurance به مفهوم " دراطمینان بودن " استفاده میشود لذا میتوان ریشه همگی را یکسان تصور کرد.

تعریف بیمه در قانون نخست بیمه :

" بیمه عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می کند در ازای پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر، در صورت وقوع یا بروز حادثه ، خسارت وارده بر او را جبران نموده یا وجه معینی بپردازد . متعهد را بیمه گر ، طرف تعهد را بیمه گذار ، وجهی را که بیمه گذار به بیمه گر می پردازد حق بیمه و آنچه را که بیمه می شود مورد بیمه می نامند. "

بیمه، اشخاصی را که متحمل لطمه ، زیان یا حادثه ناخواسته ای شده اند را قادر می سازد عواقب زیانهای مادی را جبران کنند، خسارت هایی که به این قبیل افراد پرداخت میگردد از پول هایی تامین می شود که برای خرید بیمه نامه می پردازند و با پرداخت آن در جبران خسارت همدیگر مشارکت می کنند، به بیان دیگر همه ی آن هایی که خود را بیمه می کنند با مشارکت در سرمایه ای که متعلق به همه خریداران بیمه است ، در جبران خسارت و زیان های هر یک از افراد بیمه شده شریک و سهیم هستند.

بیمه نگرانی ناشی از خطر را از زندگی مردم و فعالیت های اقتصادی دور می کند و به بیمه گذاران آرامش خاطر می دهد، بیمه گذاران می دانند که در ازای پرداخت حق بیمه ، چنانچه حادثه غیر منتظره ای رخ دهد، زیان مالی آن از محل حق بیمه های جمع آوری شده جبران می شود، حتی اگر حادثه ای رخ نداد و خسارتی نیز دریافت نشد ، خریدن بیمه نامه بیهوده نبوده چرا که باعث آرامش خاطر او شده است تا فارغ از هرگونه التهاب به برنامه ریزی برای فعالیت اصلی خود بپردازند.

هیچ کارخانه ای، تولید کننده ای، موسسه حمل و نقلی، مقاطع کاری بدون وجود بیمه نمی تواند به فعالیت خود ادامه دهد، هیچ وام دهنده ای بدون تضمین بیمه ای حاضر نیست سرمایه در اختیار افراد و سازمانهای سرمایه گذار قرار دهد، هیچ تولید کننده ای بدون اینکه کارکنان و پرسنل او در مقابل انواع مختلف حوادث ناشی از کار و مسئولیت کارفرما پوشش داشته باشند حاضر به تولید نیست. بنابراین متوجه می شویم که بیمه اضطراب و نگرانی افراد و موسسات سرمایه گذار و موسسات تولیدی را در مقابل حوادث احتمالی که ممکن است جان و اموال آنها را تهدید نماید برطرف کند. وظیفه اصلی بیمه گر دادن تامین به هر دو طرف اعم از تجارت و سرمایه افراد بوده و ادامه فعالیت آنها را بطور معمول - عادی و بدون داشتن دغدغه خاطر از عواقب حوادث احتمالی آینده تضمین می نماید.

بیمه گران خطرهای احتمالی را بخوبی می شناسند و احتمال وقوع آنها را می دانند، بنابراین می توانند میزان حق بیمه ای را که هر شخص باید پردازد به نحوی محاسبه کنند که مبلغ جمع آوری شده برای جبران خسارت هایی که پیش خواهد آمد کافی باشد. بدیهی است که تنها تعدادی از آنان که خود را بیمه کرده اند نیاز به جبران خسارت از محل مبلغ جمع آوری شده خواهند داشت.

براین اساس مقدار حق بیمه مربوط به هر نفر متقاضی بیمه با توجه به دو عامل مهم محاسبه می شود.

(۱) احتمال بروز خسارت در آینده چه قدر است.

(۲) احتمال وقوع حادثه برای بیمه گذار متقاضی بیمه بیشتر یا کمتر از میانگین احتمال خطر

مزبور باشد.

برای مثال:

فردی جوان و تندرست که شغلی بی خطر دارد خریدن بیمه زندگی آسان تر و حق بیمه آن کمتر

خواهد بود تا فرد سالمندی که شغل پرخطری دارد.

اصطلاحات بیمه ای:

۱ - بیمه گر : Insurer

شخص حقوقی یا موسسه وشرکتی است که بر پایه ضوابط قانون بیمه گری وقانون تجارت شکل می گیرد ودر ازای دریافت حق بیمه متعهد جبران خسارت براساس سرمایه بیمه شده در صورت تحقق خطر موضوع بیمه می شود .

۲ – بیمه گذار: Insured:

بیمه گذار شخص حقیقی یا حقوقی است که مشخصات نامبرده در بیمه نامه ذکر می گردد و پرداخت حق بیمه را تعهد می نماید .

۳ – مدت بیمه نامه :

مدت بیمه یکسال تمام شمسی است و از ساعت صفر بامداد که به عنوان تاریخ شروع بیمه نامه قید گردیده است ، آغاز و در ساعت ۲۴ روز انقضاء بیمه نامه خاتمه می یابد . مگر آنکه بین طرفین به نحو دیگری توافق شده باشد .

۴ – ذینفع Beneficiary

ذینفع شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که بیمه نامه به نفع آنها منعقد شده و مشخصات آنان در بیمه نامه ذکر گردیده است .

۵ – سرمایه تحت پوشش Sum insured

ارزشی است که هر دارایی به آن مقدار بیمه شده و حداکثر مبلغی است که شرکت بیمه برای هر خسارت خواهد پرداخت .

۶ – مورد بیمه :

مورد بیمه شامل مال ، حق یا انسانی است که در برابر خطرهای بیمه می شود. درقانون بیمه آنچه را که بیمه می شود " مورد بیمه " می نامند.

۷ – موضوع بیمه : Subject matter of insurance

خطراتی که تحت پوشش قرار می گیرند را " موضوع بیمه " می نامند

۸ - حق بیمه : Premium

سهمی است که بیمه گذار در مقابل بهره مندی از مزیت ها و تضمین بیمه ای به بیمه گر می پردازد.

۹ - بیمه نامه : POLICY

سندی است که بر مبنای قانون و مقررات بیمه و با توجه به پیشنهاد بیمه گذار و موافقت بیمه گر تنظیم شده و از طرف بیمه گر در اختیار بیمه گذار قرار می گیرد. در بیمه نامه حدود وظایف و تکالیف و تعهدات طرفین تحت عناوین شرایط عمومی ، شرایط پیوست و شرایط خصوصی تعیین می گردد. ماده سه قانون بیمه در ایران مقرر می دارد امور ذیل باید به طور صریح در بیمه نامه قید شود. " تاریخ انقضای قرارداد، اسم بیمه گر و بیمه گذار، موضوع بیمه، ابتداء و انتهای بیمه، حادثه و یا عملی که عقد بیمه به مناسبت آن به عمل آمده است . "

۱۰ - الحاقی : Endorsement

الحاقی ورقه ای است که بعد از صدور بیمه نامه ممکن است توسط بیمه گر صادر گردد . چنانچه بعد از صدور بیمه نامه بیمه گذار درخواست تغییراتی در بیمه نامه بنماید این تغییرات توسط اوراق الحاقی انجام می گیرد صدور الحاقی بجز مواردی که طبق شرایط بیمه نامه برای بیمه گر پیش بینی شده بدون موافقت کتبی بیمه گذار انجام نمی شود مگر در مندرجات بیمه نامه اشتباهی رخ داده باشد که بیمه گر شخصاً نسبت به تصحیح آن با صدور الحاقی اقدام خواهد نمود.

۱۱ - ریکاوری : Regovery

ریکاوری در لغت به معنای بازیافت - بازیافتن - مسترد نمودن و بهبود یافتن می باشد و در اصطلاح و مفهوم بیمه ای و حقوقی عبارت است از مطالبه و دریافت معادل خسارت پرداختی به بیمه گذار از مقصر حادثه بر اساس اصل جانشینی در مواردی که مقصر حادثه شخصی غیر از بیمه گذار باشد. بدین ترتیب اساس و مبنای قانونی ریکاوری به اصل جانشینی بیمه گر از طرف بیمه گذار بر می گردد.

۱۲ - شرایط بیمه نامه : Conditions

قسمتی از بیمه نامه است که در آن قواعدی مطرح می شود و بیمه گر و بیمه گذار می باید آنها را رعایت کند. برای نمونه بیمه گذار موظف است که از اموال تحت پوشش بیمه به خوبی مراقبت کند یا وقوع حادثه را در اولین فرصت به اطلاع بیمه گذار برساند.

الف) شرایط عمومی بیمه نامه: General conditions

شرایط عمومی بیمه نامه به شرایطی گفته می شود که کاربردی عام دارد و غالباً در پشت بیمه نامه درج می گردد و طرفین قرارداد ملزم به رعایت مفاد آن می باشند.

ب) شرایط خصوصی بیمه نامه: Special conditions

شرایط خصوصی بیمه نامه توافقی های خاصی است که بین بیمه گر و بیمه گذار مورد موافقت قرار می گیرد و در صورت مغایرت با شرایط عمومی بیمه نامه شرایط خصوصی ارجحیت دارد.

۱۳ – فرم تقاضای بیمه یا پیشنهاد بیمه : Application form

پرسشنامه ای است که در آن سوالاتی به منظور شناسایی بیمه گذار و شناخت مشخصات و موقعیت خطر مطرح شده است و بیمه گذار با پاسخ دادن به آنها بیمه گر را در ارزیابی خطر و تعیین نرخ حق بیمه و قبول بیمه یاری می کند.

۱۴ – فرانسیز : Franchise

در بسیاری از انواع بیمه از جمله بیمه اتومبیل و باربری (کلوز B) رقمی به عنوان فرانسیز معین می شود ، با این توضیح که خسارت تا رقم فرانسیز را خود بیمه گذار تحمل و مازاد آن را بیمه گر پرداخت می کند.

۱۵ – حادثه : Accident

حادثه ای ناگهانی و غیر قابل پیش بینی و غیر مترقبه است ، که بدون اراده بیمه شده منجر به بروز خسارت به مورد بیمه گردد.

۱۶ – استثنائات : Exclusions

وقایعی که مشمول بیمه نمی شوند یا از تعهد بیمه گرخارج است در اصطلاح بیمه ، استثنائات بیمه ای نامیده می شود.

۱۷ – حد : Limit

حداکثر میزانی که در بیمه نامه برای تحت پوشش قرار دادن خطر تعهد شده است .

۱۸ – خطرهای بیمه ناپذیر: Un insurable risks

وقایعی که از نظر فنی و قانونی نمی توان آنها را بیمه کرد . مانند جنایت ، خسارت عمدی و جرمه ها

۱۹ – پوشش بیمه ای: Cover

تضمین و تامینی که بیمه گران در مقابل دریافت حق بیمه با صدور بیمه نامه در اختیار بیمه گذاران قرار می دهند.

۲۰ – تشدید خطر یا به خطر انداختن : Hazard

به امری گفته می شود که شانس وقوع خسارت ناشی از بروز یک خطر معین را افزایش می دهد.

۲۱ – ریسک : Risk

احتمال وقوع خطر یا زیان (امور در مرحله ریسک بیمه می شوند)

۲۲ – خطر: Pril

عامل وقوع خطر یا زیان

۲۳ – تعهدات : Warranties

اصول اساسی در قرارداد است که در صورت تخلف یکی از طرفین ، به زیان دیده این اجازه را میدهد که قرارداد مذکور را فسخ نماید.

۲۴ – هزینه استهلاک : Betterment

چنانچه بعد از حادثه و تعویض یا تغییر اموال آسیب دیده ، بیمه گذار در وضعی بهتر از قبل از حادثه قرار گیرد ، مبلغی از خسارتها به صورت هزینه استهلاک کسر می شود. اینکار باعث جلوگیری از سوء استفاده از بیمه و ایجاد حوادث عمدی می شود.

۲۵ – مدیریت ریسک : Risk management

مدیریت ریسک شامل فرایندی است که طی آن با انتخاب تکنیکهای مناسب برای برخورد با ریسکهای خالص که شامل بیمه نیز می شود درگیر است و شامل ارزیابی ریسک ، کنترل ریسک ، تامین مالی ریسک و اجرای روشهای مقابله با ریسک می باشد.

۲۶ – خسارت : LOSS

عبارت از پیشامدی که تحقق آن مطابق قرارداد بیمه موجب ایفای تعهد بیمه گر در جبران غرامت یا پرداخت سرمایه بیمه می شود و به عبارت دیگر تحقق خطرپیش بینی شده در قرارداد . مطابق این تعریف برای تحقق خسارت دو شرط لازم است :

الف) تحقق خطر پیش بینی شده در قرارداد بیمه : در بعضی موارد وقوع خطر روشن است و موجب اشکال نمی شود، به طور مثال در بیمه عمر در صورت فوت یا مرگ شخص بیمه شده در مدت قرارداد بیمه ، خطر تحقق پیدا می کند . ولی در بعضی از موارد برای آن که از وقوع خطر و تحقق خسارت مطمئن شویم دچار اشکال می شویم ، به طور مثال در بیمه آتش سوزی ، بیمه گر مطابق بیمه نامه صادره جوابگوی زیان های ناشی از وقوع آتش سوزی است و آتش سوزی از نظر بیمه ای شامل یک پدیده با نمود خارجی و آثار مشخص است ، حال آنکه بر اثر حرارت یا گرم شدن خود بخود یا تخمیر، زبانی به اموال و اشیای بیمه شده وارد شود بیمه گر تعهدی نخواهد داشت زیرا اینگونه موارد را نمی توان آتش سوزی به شمار آورد.

ب) وقوع خطر به نحوی باشد که موجب ایفای تعهد اساسی بیمه گر شود: تحقق خطر پیش بینی شده در قرارداد بیمه شرط لازم ولی کافی نیست بلکه ضرورت دارد که تحقق خطر به نحوی باشد که زمینه لازم برای اجرای تعهد بیمه گر را نیز فراهم آورد.

برای مثال ، بیمه گر موظف است طبق ماده ۱۵ قانون بیمه ظرف مدت پنج روز از تاریخ اطلاع از وقوع خطر ، اعلام خسارت کند و چنانچه انجام این کار برای او مقدور و ممکن باشد و در مدت مقرر اقدام نکند بیمه گر می تواند او را از دریافت غرامت یا بخشی از آن محروم سازد هرچند خطر مذکور در بیمه نامه محقق شده باشد.

۲۷- شدت خسارت : Severity

میزان خسارت نهایی وارده که یکی از معیارهای برآورد حق بیمه می باشد.

وظایف بیمه گذار :

در صورت وقوع خطر، بیمه گذار موظف است که به محض اطلاع و آگاهی از وقوع آن ، مورد را حداکثر ظرف مدت ۵ روز از تاریخ اطلاع خود به بیمه گر اطلاع دهد و مدرک ها و گزارش های مربوط به وقوع خطر و خسارت را در اختیار بیمه گر قرار دهد. افزون بر این بیمه گذار وظیفه و تعهد دارد که اقدام لازم را برای جلوگیری از توسعه و گسترش خسارت به عمل آورد و همکاری های لازم را با بیمه گر بکند.

قانونگذار برای تشویق بیمه گذاران به همکاری با بیمه گران و ایجاد مشارکت میان دو طرف هزینه هایی را که بیمه گذار برای جلوگیری از گسترش خسارت یا کاهش آن انجام داده است ، هرچند موثر واقع نشده باشد ، قابل جبران می داند و آنها را در تعهد بیمه گران قرارداده است .

تعهد بیمه گر :

قانونگذار در برابر انجام تعهدهای یاد شده بیمه گذار ، بیمه گر را ملزم و متعهد به جبران خسارت های مورد تعهد ، طبق شرایط بیمه نامه کرده است . تعهد بیمه گر در مورد بیمه های اموال و دارایی ها از قواعد و ضابطه های ویژه آنها پیروی می کند.

در زمینه بیمه های اموال ، در ماده ۱۹ قانون بیمه آمده است :

" مسئولیت بیمه گر عبارت از تفاوت قیمت مال بیمه شده بلافاصله قبل از وقوع حادثه (خطر) با قیمت باقی مانده آن بلافاصله بعد از حادثه . خسارت حاصله به پول نقد پرداخت خواهد شد. مگر

اینکه حق تعمیر یا عوض برای بیمه گر در سند بیمه پیش بینی شده باشد. در هر صورت حداکثر مسئولیت بیمه گر از مبلغ بیمه شده تجاوز نخواهد کرد"

انواع بیمه :

شورای عالی بیمه در آیین نامه شماره ۲ خود ، مصوب ۲۷ فروردین ۱۳۵۱ انواع معامله های بیمه ای را به شرح زیر اعلام می کند.

- انواع بیمه های زندگی
- انواع بیمه های حوادث
- بیمه درمانی
- بیمه آتش سوزی و خطرات تبعی از قبیل انفجار ، دزدی ، زلزله ، سیل، و سقوط هواپیما
- بیمه باربری
- بیمه وسایل نقلیه آبی و مسئولیت مدنی مربوط به آن
- بیمه هواپیما و مسولیت مدنی مربوط به آن
- بیمه اتومبیل و مسئولیت مدنی مربوط به آن
- بیمه های مسئولیت مدنی و عمومی
- بیمه های مسئولیت های حرفه ای
- بیمه های تمام خطر مقاطع کاری و نصب و مسئولیت مدنی مربوط به آن
- بیمه پول در صندوق و در حین حمل
- بیمه صداقت و امانت کارمندان
- بیمه مربوط به اکتشاف و استخراج نفت و صنایع وابسته .

نقش بیمه در جامعه :

خدماتی را که بیمه به جامعه ارائه می دهد:

۱ – بیمه به عنوان تامین کننده امنیت مالی برای فعالیتهای بازرگانی

یکی از مسائلی که همواره ذهن انسانها را به خود مشغول داشته چگونگی تامین آتیه و تضمین امنیت و آرامش است . بنابراین استفاده از بیمه به عنوان عاملی جهت گریز از ریسک یا خطر وانتقال این ریسک به بیمه گربهترین تضمین برای امنیت مالی و آرامش خاطر است .

۲- بیمه ، کارایی بازرگانان را افزایش می دهد

طبیعی است که انتقال ریسکهای اتفاقی به دوش بیمه گر ، توانایی بازرگان را افزایش می دهد. یک بازرگان با عوامل بسیاری مواجه است که در موفقیت او اثر مستقیم دارند و او نمی تواند از کلیه امکانات مالی خود جهت فعالیت بازرگانی خویش استفاده کند.

۳- بیمه ، سبب افزایش اعتبار بیمه گذار می شود

امروزه اعتبار ، یکی از عوامل مهم موفقیت در تجارت به شمار می رود. بیمه به هر شکل و در هر رشته آن اعتبار و تضمینی است بی چون و چرا . شرکت های بیمه بازرگانی در حال حاضر قسمت عمده خطرهایی را که موجب خسارت و زیان صادرکنندگان می شوند ، تحت پوشش قرار میدهند.

اصول و ضوابط حاکم بر انواع بیمه ها : principles of Insurance

گونه های مختلف بیمه های بازرگانی مانند بیمه های اموال (اشیاء) و بیمه های اشخاص و بیمه های مسئولیت مدنی ، بدلیل تنوع و تفاوت هایی که با هم دارند ، از اصول و ضابطه های گوناگونی پیروی میکنند که برخی از این اصول در همه بیمه ها و بعضی خاص رشته معین از بیمه های بازرگانی است .

۱- اصل حسن نیت Good Faith or the Utmost

در بیمه ، حسن نیت از عوامل اساسی تنظیم رابطه بین تعهدات طرفین است . برای بیمه گر این امکان وجود ندارد که قبل از صدور بیمه نامه و قبول تعهد جبران خسارت احتمالی هر یک از اموالی را که برای بیمه کردن به او عرضه می شود از نزدیک ملاحظه و کیفیات خطر آنرا ارزیابی کند . لذا از نظر قانون بیمه ، وظایفی برای طرفین قرارداد در نظر گرفته شده که عبارت است از اصل حسن نیت در مورد بیمه گذار و اصل حسن نیت در مورد بیمه گر ، عدم صداقت در اظهارات از روی سوءنیت و کتمان حقایق ، موجب بطلان معامله و قرار داد بیمه

می شود. چنانکه در مواد ۱۱، ۱۲، ۱۸ قانون بیمه به صراحت و شفافیت تمام اهمیت حسن نیت را بیان می دارند. بنابراین صداقت و حسن نیت را باید ستون معامله ها و قراردادهای بیمه ای به شمار آورد.

۲- اصل غرامت Indemnity

بیمه، قراردادی است که موضوع آن جبران خسارت وارده به اموال و دارایی بیمه گذار است. به موجب اصل غرامت، بیمه نباید هرگز به صورت منبع استفاده برای بیمه گذار در آید. بیمه گر متعهد جبران خسارت و رفع بی تعادلی است که در پی حادثه مورد بیمه در وضع مالی بیمه گذار پیدا می شود. اصل غرامت به بیمه های اشیاء و مسئولیت اختصاص دارد. بنابراین بیمه گذار برای دریافت خسارت باید:

اولاً " ثابت کند که حادثه مورد بیمه اتفاق افتاده است. زیرا تنها در صورت وقوع حادثه موضوع بیمه است که بیمه گر ملزم به اجرای تعهد خود در قبال بیمه گذار خواهد بود. ثانیاً "، ثابت کند که حادثه موضوع بیمه برای وی ایجاد خسارت کرده است زیرا صرف تحقق حادثه موضوع بیمه، بیمه گر را به انجام تعهدی ملزم نمی کند بلکه تنها حادثه خسارت آور است که با وقوع آن بیمه گر باید تعهد خود را انجام دهد.

ثالثاً " بیمه گذار باید ثابت کند که بین وقوع حادثه و خسارت وارده رابطه علیت وجود داشته یعنی خسارت معلول حادثه موضوع بیمه بوده است. مثلاً " اگر مورد بیمه ای در مقابل خطر آتش سوزی در نتیجه حادثه دیگری مثل زلزله ویران شده باشد و حادثه آتش سوزی در پی زمین لرزه تغییری در میزان خسارت نداده باشد، طبعاً " بیمه گر هم الزامی به جبران خسارت ندارد. زیرا فرض بر این است که خسارت ناشی از زمین لرزه بیمه نشده است ولی اگر در اثر آتش سوزی نیز خسارتی وارد آید، آن قسمت از خسارت که صرفاً " ناشی از آتش سوزی باشد جبران پذیر خواهد بود.

۳ - قاعده نفع بیمه ای : Insurable interest

ماده ۴ قانون بیمه در بیان انواع بیمه می گوید " موضوع بیمه ممکن است مال باشد یا هر نوع مسئولیت حقوقی مشروط بر این که بیمه گذار نسبت به بقای آنچه را که بیمه می کند ذینفع باشد. در توجیه نفع بیمه ای می توان گفت که چون هدف بیمه گذار تحصیل تامین درمقابل خطرها یا دریافت غرامت در صورت تحقق خطر است ، از این رو باید نسبت به بقای مالی که بیمه می کند نفع بیمه ای داشته باشد. بدین معنی که در صورت وقوع خطر ، بیمه گذار باید ثابت کند که " در اثر تحقق خطر موضوع بیمه ، مالی از او تلف یا معیوب شده یا ضرری متوجه او شده است " نبود نفع بیمه ای ، بیمه را به شکل قمار خطرناکی می کند که در بردارنده زیان های زیادی برای آرامش اجتماع است . زیرا اگر کسی روی مالی نفع بیمه ای نداشته باشد ممکن است مال شخص دیگری را بیمه کند و بعد آن را آتش بزند یا نابود کند و از بیمه گر تقاضای جبران خسارت کند. برای اثبات نفع بیمه ای یا باید بیمه گذار مالک مالی باشد و یا آن که حقی روی مالی داشته باشد ، یا اینکه بیمه گذار امانت گیرنده باشد یا نماینده قانونی برای نگهداری و اداره امور مالی را به عهده داشته باشد.

۴ - قاعده جانشینی یا حق مراجعه بیمه گر به مسئول خسارت : Subrogation

مطابق ماده ۳۰ قانون بیمه ، بیمه گر در حدودی که خسارت وارد را قبول یا پرداخت می کند درمقابل اشخاصی که مسئول وقوع حادثه یا خسارت هستند قائم مقام بیمه گذار خواهد بود و اگر بیمه گذار اقدامی کند که منافی با حق مزبور باشد در مقابل بیمه گر مسئول شناخته می شود.

به طور اصولی در مواردی که شخص موجب زیان دیگری می شود زیان دیده حق مراجعه به عامل زیان و مطالبه خسارت خود را دارد. بیمه گذاری که خسارت وارد بر او بر اثر اقدام شخص دیگری است حق دارد به مسئول زیان مراجعه و تقاضای جبران غرامت کند. حال اگر

بیمه گذار غرامت خود را از بیمه گر دریافت کند چون به حق خود رسیده است باید حق مراجعه به عامل زیان را به بیمه گر خود واگذار کند.

۵ - قاعده نسبی سرمایه

مطابق ماده ۱۰ قانون بیمه " در صورتی که مالی به کمتر از قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه گر به تناسب مبلغی که بیمه کرده است مسئول خسارت خواهد بود "

هر مالی یک قیمت واقعی دارد ، و بیمه گذار ملزم است که مال خود را به آن قیمت بیمه کند. چنانچه بیمه گذاری مال خود را به قیمت واقعی آن بیمه نکند مثل آن است که تمام مال خود را بیمه نکرده باشد. بدیهی است وقتی تمام مال خود را بیمه نکند حق بیمه کمتری می پردازد و چون حق بیمه کمتری می پردازد ناچار خسارت کمتری دریافت می کند که این قاعده را قاعده نسبی خسارت می گویند.

قاعده نسبی سرمایه که معمولاً " اغلب بیمه گذاران از آن ناراضی هستند و کوشش دارند به نحوی از انحاء خود را از زیر بار آن خلاص کنند، قاعده ای است کاملاً " منطقی و عادلانه . قاعده ای است که بیمه گذاران را ناگزیر خواهد کرد قیمت حقیقی مورد بیمه را به بیمه گران خود اعلام دارند. زیرا نفع بیمه گر اقتضاء می کند که از بهای واقعی خطری که به عهده می گیرد به درستی آگاه باشد.

۶ - اصل احتمال Probability

خسارت باید سه خصوصیت داشته باشد :

- وقوع آن متحمل باشد نه قطعی
- زمان و مکان وقوع آن نامعین باشد.
- میزان آن تا قبل از وقوع نامعین باشد.

اصل اتکائی Reinsurance

در مواردی که بیمه گر با ریسکهای بزرگ یا ناشناخته مواجه است جهت اجتناب از متحمل شدن بار مالی خسارت سنگین ، بر اساس قوانین و مقررات موجود در کشور خود قسمتی از ریسک را به بیمه گران اتکائی منتقل می کنند. یک قرارداد بیمه اتکائی بین دو بیمه گر که یکی از آنها به

عنوان بیمه گراتکائی و دیگری به عنوان بیمه گر اولیه یا صادر کننده بیمه نامه و یا بیمه گر واگذارنده نامیده می شود. بیمه اتکائی موجب می شود که بیمه گر صادر کننده ظرفیت خود را به مبلغ خاصی که توانایی او اجازه میدهد محدود نکند، بلکه ریسک های بزرگ با سرمایه های بالا را به راحتی قبول و مازاد را به بیمه گر اتکائی واگذار کند.

دلیل وجودی بیمه های اتکائی نیز همان دلیل وجودی شرکت های بیمه مستقیم است ، همانطور که افراد حقیقی یا حقوقی برای پوشش خطرات خود به شرکت های بیمه مراجعه می کنند، بیمه گران نیز با توزیع خطرات میان بیمه گران اتکائی بخشی از تامین خسارات را به آنان واگذار می کنند.

بیجه

باربری کالا

تعریف بیمه حمل و نقل :

بیمه حمل و نقل کالا بیمه ای است که بموجب آن بیمه گر در مقابل حق بیمه ای که از بیمه گذار دریافت می کند متعهد میشود چنانچه در جریان حمل کالا از نقطه ای به نقطه دیگر در نتیجه وقوع خطرهای موضوع بیمه ، کالا تلف شده و یا دچار خسارت شود و یا بیمه گذار هزینه هائی در رابطه با این خطرات متحمل شود زیان وارده را جبران نماید. علاوه بر آن در بعضی موارد زیان وارده به اشخاص ثالث نیز از طریق این بیمه جبران می شود.

کالا ممکن است توسط وسائل نقلیه مختلف مانند کشتی ، وسیله نقلیه زمینی یا هواپیما حمل شود. بنابراین بیمه حمل و نقل کالا را به سه قسمت تقسیم کرده اند که عبارت است از :

- بیمه حمل و نقل دریائی
- بیمه حمل و نقل زمینی
- بیمه حمل و نقل هوائی

گاهی برای حمل کالا از وسائل مختلف حمل استفاده میشود . مثلاً " کالائی از انبار یک کارخانه در کشور مبداء با کامیون به بندر آن کشور حمل می شود و از آنجا با کشتی به بندر کشور مقصد منتقل شده و پس از آن نیز مجدداً " با کامیون به انبار مقصد حمل می شود و یا در مورد حمل کالا ئی از وسائل مختلف دریائی ، هوائی و زمینی استفاده می شود. معمولاً " هرگاه برای حمل کالا از یک وسیله حمل استفاده شود بیمه نامه مربوط به آن حمل صادر خواهد شد. مثلاً " برای کالائی که از مبداء تا مقصد با وسیله نقلیه زمینی حمل می شود بیمه نامه حمل و نقل خشکی صادر می کنند. لکن در صورتیکه برای حمل کالا از وسائل نقلیه مختلف استفاده شود در بیمه نامه باید قیدگردد که حمل کالا با وسائل مختلف مجاز میباشد. در اغلب بیمه نامه های حمل و نقل دریائی کالا این موضوع ذکر می شود، زیرا در این نوع حمل و نقلها تمام مسیر از ابتداء تا مقصد راه دریائی نیست .

قرارداد بیمه حمل و نقل کالا

بیمه حمل و نقل کالا مانند انواع بیمه ، بوسیله قراردادی تحقق می پذیرد موسوم به بیمه نامه حمل و نقل کالا، طرفین این قرارداد عبارتند از بیمه گذار که معمولاً "صاحب کالا و یا شخصی است که مسئولیت حفظ و نگهداری کالا را در مدت حمل بعهده دارد (متصدی حمل و نقل) و یا هر شخص دیگری که در بقاء آن کالا ذینفع می باشد مانند بانکی که به صاحب کالا اعتبار می دهد و کالا در وثیقه او قرار دارد و بیمه گر که یک شرکت بیمه است. قرارداد بیمه در هر کشور براساس قانون و مقررات بیمه حاکم در آن کشور صادر می شود، لکن از آنجا که حمل و نقل کالا از کشوری به کشور دیگر بخصوص وقتی که بوسیله کشتی انجام شود تحت تاثیر بعضی مسائل و مقررات بین المللی نیز قرار می گیرد، دست اندر کاران امور در برخی از کشورهای اروپائی و آمریکائی از دیر باز مقرراتی وضع کرده اند که بموجب آن حقوق و تعهدات بیمه گر و بیمه گذار در این نوع بیمه ها بصورت یکسان درآمده و از مشکلات و اختلاف نظرها که در صورت وقوع حادثه ایجاد میشود جلوگیری شود. معروفترین موسساتی که مبادرت به تنظیم شرایط و مقررات بیمه حمل و نقل نموده موسسه بیمه گران لندن است. شرایط تدوین شده بوسیله این موسسه برای حمل و نقل کالا عبارت است از :

۱- شرایط A

۲- شرایط B

۳- شرایط C

صدور بیمه نامه حمل و نقل

بیمه نامه حمل و نقل کالا در پی درخواست بیمه گذار یا نماینده او توسط بیمه گر صادر می شود. درخواست صدور بیمه نامه ممکن است کتبی یا شفاهی باشد. معمولاً "شرکت های بیمه فرمهایی بعنوان پیشنهاد بیمه حمل و نقل در اختیار بیمه گذاران یا نمایندگان بیمه قرار می دهند که با تکمیل و امضاء توسط متقاضی صدور بیمه نامه صورت می گیرد. عمل قبول عقد بیمه توسط

بیمه گر با صدور بیمه نامه انجام می شود. با این حال بیمه نامه حمل و نقل کالا نیز مانند هر بیمه نامه دیگر وقتی معتبر شناخته می شود که حق بیمه پرداخت شده باشد.

انواع بیمه نامه حمل و نقل کالا

بیمه نامه حمل و نقل کالا را به دو صورت صادر می کنند:

۱- بیمه نامه ساده :

بیمه نامه ای ایست که برای حمل کالای معینی صادر میشود و در آن مشخصات مورد بیمه از جمله نوع کالا ، مقدار و ارزش کالا ، طریق و نحوه حمل و موضوعات دیگری که مبین حقوق و تعهدات طرفین قرارداد می باشد قید میگردد . مثلاً " شخصی تصمیم به حمل مقدار معینی ماشین آلات که نوع و مقدار و مشخصات آن معلوم است از کشوری به کشور دیگر دارد و برای آن درخواست بیمه می کند. در چنین صورتی برای بیمه گذار بیمه نامه ای صادر می شود که در آن کلیه مشخصات مربوط به مورد بیمه و وضعیت حمل ذکر می شود، با صدور این بیمه نامه بیمه گذار موظف است حق بیمه مربوطه را که در بیمه نامه تعیین شده بپردازد و بیمه گر نیز در مقابل ، متعهد جبران خسارتهای احتمالی وارد به مورد بیمه در جریان حمل از مبداء تا مقصد طبق شرایط بیمه نامه خواهد بود. لازمه صدور این نوع بیمه نامه حمل و نقل کالا این است که بیمه گذار قبلاً" از وضعیت مورد بیمه و چگونگی حمل آن اطلاع داشته و این اطلاعات را در اختیار بیمه گر قرار دهد و این ترتیبی است که در مورد هر حمل باید رعایت شود و در صورتیکه بیمه گذار مراجعات زیاد داشته باشد و کالاهای مختلفی را در معرض حمل و نقل قرار دهد برای هر مورد باید بیمه نامه جداگانه ای از بیمه گر دریافت نماید. اضافه می کنیم که با صدور یک بیمه نامه ساده بیمه گذار ملزم نخواهد بود کالای مورد بیمه را یکجا حمل کند، حمل بدفعات نیز مجاز است لکن آنچه حائز اهمیت می باشد این است که ارزش کل مورد بیمه و موضوعات دیگری که بیان کردیم باید معلوم و در بیمه نامه قید گردد.

۲- بیمه نامه عمومی:

بیمه نامه های عمومی از ابتدای قرن بیستم در شرکتهای بیمه رایج شده و به تدریج توسعه یافته . امروزه محاسن این نوع بیمه برای بیمه گذاران آشکار بوده و طرفداران زیادی پیدا کرده است .

بخصوص اینکه در اغلب این قبیل بیمه نامه شرط می شود که با توجه به زیر پوشش بودن کلیه محمولات بیمه گذار و پرداخت حق بیمه موقت چنانچه حمل کالائی بموقع به بیمه گر اعلام نشده باشد و آن کالا دچار خسارت گردد بیمه گر متعهد جبران خسارت خواهد بود.

بیمه نامه عمومی . یک قرارداد کلی است که بین بیمه گر و بیمه گذار منعقد می گردد و در آن شرایط اصلی بیمه و روش کلی حقوق و تعهدات طرفین معین میشود، لکن مشخصات محمولات ونحوه حمل آنها زمانی به اطلاع بیمه گر می رسد که بیمه گذار اقدام به حمل کالا می نماید. با صدور چنین قراردادی کلیه حمل و نقلهایی که بیمه گذار در آینده انجام دهد زیر پوشش بیمه قرار می گیرد. مشروط بر اینکه بیمه گذار مشخصات و نحوه حمل هر مقدار کالائی را که در جریان نقل و انتقال قرار می دهد مانند نوع و مقدار کالا، ارزش کالا، وسیله حمل، مبداء ، مقصد و بطور کلی آنچه را که در بیمه نامه پیش بینی نشده و احتیاج به تصریح دارد قبل از حمل به اطلاع بیمه گر برساند. در این صورت بیمه گر با صدور گواهی بیمه آن حمل را مشمول بیمه قرار می دهد . چنانچه اطلاعات یاد شده قبل از شروع حمل به اطلاع بیمه گر نرسد آن حمل مشمول بیمه واقع نخواهد شد.

مورد بیمه :

مورد بیمه اموال مندرج در جدول مشخصات در بیمه نامه می باشد.

انقضای مدت بیمه :

- در مورد حمل هوایی ۳۰ روز پس از رسیدن هواپیمایی حامل کالا به فرودگاه کشور مقصد

- در مورد حمل زمینی ۶۰ روز پس از ورود کالا به مرز زمینی کشور مقصد.

مدت های یاد شده با درخواست بیمه گذار و موافقت بیمه گر و پرداخت حق بیمه اضافی قابل تمدید می باشد.

حمل کالا با کشتی طبقه بندی شده :

حمل دریایی مورد بیمه باید به وسیله کشتی طبقه بندی شده صورت پذیرد ، در غیر این صورت بیمه گذار موظف است مشخصات کشتی و یا شناورهای مورد نظر را قبل از شروع حمل به بیمه گر اعلام نموده و موافقت بیمه گر را اخذ نماید. چنانچه حمل کالا با کشتی طبقه بندی نشده بدون

اطلاع بیمه گذار صورت گرفته باشد، بیمه گذار موظف است مراتب را بلافاصله پس از اطلاع به بیمه گر اعلام نموده و شرایط و اضافه نرخ مربوط به حمل کالا با کشتی طبقه بندی نشده را قبول نماید در غیر اینصورت در صورت تحقق خطر، بیمه گر مسئول جبران خسارت نخواهد بود.

وظیفه بیمه گذار در ارائه اطلاعات به بیمه گر:

بیمه گذار موظف است کلیه اطلاعات راجع به حمل کالا و دفعات آن، از جمله مشخصات وسیله و یا وسائل حمل، حداکثر ارزش کالا در هر حمل، تاریخ حرکت آنها و همچنین بهای هر قسمت از محمولات بیمه شده را قبل یا بلافاصله بعد از حمل و به هر حال قبل از ورود وسیله حمل به مقصد به بیمه گر اعلام نماید در غیر این صورت حسب مورد بر اساس مواد ۱۲ و ۱۳ قانون بیمه عمل خواهد شد.

ارزش مورد بیمه:

چنانچه بین بیمه گذار و بیمه گر توافق خاصی صورت پذیرفته باشد قیمت مورد بیمه عبارت از مجموع قیمت خرید کالا، هزینه حمل و عدم النفع موضوع ماده ۱۰ می باشد.

ماده ۱۰ - عدم النفع:

میزان عدم النفع این بیمه نامه معادل ده درصد مجموع قیمت خرید کالا و هزینه حمل آن می باشد مگر آن که صریحا " توافق دیگری شده باشد.

تعهدات بیمه گذار پس از صدور بیمه نامه

بیمه گذار در بیمه حمل و نقل پس از صدور بیمه نامه دو وظیفه مهم دارد که هرگاه نسبت به انجام به موقع آن اقدام نکند تمام یا قسمتی از حقوق خود را از دست میدهد. این وظایف عبارتند از:

۱- پرداخت حق بیمه

۲- جلوگیری از خسارت یا جلوگیری از توسعه خسارت پس از وقوع حادثه

در بیمه کالا عوامل تعیین کننده حق بیمه عبارت است از:

الف - نوع پوشش بیمه ای، به این معنی که هر قدر پوشش بیمه ای وسیعتر باشد نرخ بیمه نیز بیشتر خواهد بود. بیمه با شرایط تمام خطر A بالاترین نرخ را دارد برعکس بیمه با شرایط C به علت اینکه تعهدات بیمه گر محدود است مشمول نرخ کمتر می باشد.

ب - نوع مورد بیمه، نرخ بیمه برای کالاهای شکننده و کالاهائی که دارای حساسیت بوده و احتمال بروز خسارت در آنها زیاد است از کالاهای دیگر بیشتر است. برای این منظور شرکت های بیمه تعرفه هائی در اختیار دارند که نرخ کالاهای مختلف در آنها درج شده است و مورد استفاده متصدیان صدور بیمه نامه می باشد.

ج - وسیله حمل کالا، وسیله حمل کالا نیز از عواملی است که در تعیین نرخ حق بیمه تاثیر دارد. کالا ممکن است توسط وسایل نقلیه مختلف حمل شود. در صورتیکه کالا با کشتی حمل شود لازم است که کشتی طبقه بندی شده باشد (Classified vessel) به علاوه سن کشتی نیز نباید از حد معینی بیشتر باشد. در غیر اینصورت بیمه گذار باید حق بیمه بیشتری بپردازد. آنهم در صورتیکه بیمه گر با حمل کالا با کشتی خارج از رده (Unclassified vessel) یا کشتی کهنه موافقت کرده باشد. در صورتیکه کالا با هواپیما حمل شود با توجه به اینکه حمل سریعتر انجام می گیرد و کالا از ایمنی بیشتر برخوردار است در حق بیمه تخفیف قابل ملاحظه ای اعمال میشود. برعکس چنانچه کالا با وسایل نقلیه ای از قبیل بارج، دوبه و کشتیهای بادبانی و نظایر آن حمل شود مشمول اضافه نرخ حق بیمه خواهد بود.

د - طول مسافرت، در حمل و نقل کالا بوسیله کشتی و یا حمل و نقل جاده ای بعد مسافت نیز از عوامل موثر در وقوع حادثه و ایجاد خسارت میباشد. کالائی که از یک کشور دور دست به مقصد حمل شود بیشتر در معرض مخاطره قرار دارد تا راه نزدیک زیرا در حالت اول باید مسافت زیادی طی شود تا کالا به مقصد برسد بنابراین منطقی است که عامل بعد مسافت در تعیین نرخ حق بیمه تاثیر داشته باشد.

مبنای محاسبه حق بیمه کالا - ارزش کالا

برای محاسبه حق بیمه کالا، ارزش کالا که در واقع همان مبلغ بیمه شده می باشد در نرخ حق بیمه ضرب می شود. باید توجه داشته باشیم که ارزش کالا در مبداء حمل (کشور فروشنده) با ارزش آن در مقصد حمل (کشور خریدار) برابر نیست. زیرا برای حمل کالا از جایی به جای دیگر کرایه حمل پرداخت می شود. بعلاوه خریدار معمولاً "هزینه های دیگری نیز می پردازد و چنانچه کالا سالم به مقصد برسد از فروش آن سودی نیز عاید خریدار می شود. بنابراین برای هر کالائی میتوان ارزشهای مختلفی در نظر گرفت مانند ارزش کالا در مبداء، ارزش کالا در مقصد که شامل ارزش مبداء به اضافه کرایه حمل و یا ارزش کالا در مقصد با منظور نمودن کلیه هزینه ها و سود احتمالی، بدیهی است هر یک از این ارزشها میتواند مبنای محاسبه حق بیمه قرار گرفته و بعنوان مبلغ بیمه شده در بیمه نامه قید گردد.

جلوگیری از بروز خسارت:

جلوگیری از بروز خسارت وظیفه دیگر بیمه گذار می باشد. منظور این است که بیمه گذار ضمن اینکه کالائی را بیمه می کند باید به فکر محافظت آن نیز باشد و عملی انجام ندهد که کالای بیمه شده در معرض خطر قرار گرفته و احتمالاً "آسیب ببیند و اگر در طول مدت بیمه اقدامی به نظر میرسد که انجام آن در حد توانائی بیمه گذار می باشد و باعث جلوگیری از گسترش خسارت میشود ولو اینکه هزینه ای نیز به مصرف برسد باید انجام دهد. بیمه گذار نباید به اتکاء اینکه مال خود را بیمه کرده و در صورت وقوع حادثه، بیمه گر است که باید خسارات وارده را جبران نماید در انجام این وظیفه کوتاهی کند.

وظیفه محافظت از مال بیمه شده با توجه به اصل حسن نیت (Utmost good faith) که در بیمه حمل و نقل دارای اهمیت خاصی می باشد به عهده بیمه گذار گذاشته شده است.

وظیفه بیمه گذار در جلوگیری از بروز خسارت را می توانیم به دو قسمت تقسیم کنیم:

الف - وظایف بیمه گذار قبل از وقوع حادثه:

یکی از وظایفی که کالا "جنبه مراقبت از مال بیمه شده و پیشگیری از بروز خسارت احتمالی دارد و معمولاً "این وظایف یا بصورت شرط در بیمه نامه قید می شود و یا طبق عرف موجود در

زمینه حمل و نقل ، بیمه گذار مکلف به رعایت آن می باشد و هرگونه کوتاهی و قصور در آن می تواند موجب اسقاط تمام یا قسمتی از حقوق بیمه گذار در مطالبه خسارت از بیمه گر شود. از جمله این وظایف می توان انتخاب وسیله نقلیه مناسب جهت حمل کالا یا استفاده از چرثقیل و ابزار آلات مناسب جهت بارگیری و باراندازی کالا یا بسته بندی صحیح مطابق اصول فنی کالا را نام برد. این نوع مراقبتها که حد و اندازه مشخصی ندارد و در هر مورد با توجه به وضعیت کالای بیمه شده، مسیر و مدت حمل و غیره ضرورت پیدا می کند ، جزء وظایفی است که بیمه گذار مکلف به انجام آنهاست و هر نوع کوتاهی و سهل انگاری در مورد آنها تقصیر تلقی شده و همانطور که گفتیم ممکن است موجب محرومیت بیمه گذار از دریافت تمام یا قسمتی از خسارت شود.

ب) وظایف بیمه گذار پس از وقوع حادثه:

وظایفی که بیمه گذار پس از وقوع حادثه دارد ، دارای اهمیت بیشتری است بطوریکه گاهی عدم انجام این وظایف موجب می شود که بیمه گر از پرداخت تمام یا قسمتی از خسارت خودداری کند . این وظایف عبارت است از :

۱ - پیشگیری از بروز خسارت و جلوگیری از توسعه آن :

بیمه گذار موظف است در صورت وقوع حادثه تا حدی که برای او امکان پذیر است اقدام لازم به منظور جلوگیری از بروز خسارت یا توسعه آن به عمل آورد .
در این جا باید اضافه کنیم که این وظیفه تنها اختصاص به بیمه گذار بیمه حمل و نقل ندارد بلکه هر بیمه گذاری موظف است در زمینه جلوگیری از دفع خطر و تقلیل خسارت در حد توانائی خود اقدام لازم انجام دهد، منتهی در بیمه حمل و نقل این وظیفه بصورت شرط نیز در بیمه نامه درج می گردد. با توجه به شرط فوق بیمه گذار یا نماینده او قانوناً می تواند در صورت وقوع حادثه به منظور جلوگیری از وارد شدن خسارت به مورد بیمه و یا توسعه خسارت هر نوع اقدام ضروری و منطقی را انجام دهد . مانند مسافرت به محل حادثه و اقدام به نجات کالای آسیب دیده ، جدا کردن کالای سالم از کالای ناسالم ، جمع آوری باز یافتنی ها و بسته بندی مجدد، یدک کشیدن کشتی حادثه دیده ، بیرون آوردن کالای غرق شده از آب و نظایر آن .

یکی از مهمترین وظایف بیمه گذار مراجعه به مسئول حادثه است . به این معنی که هرگاه معلوم شود خسارت در نتیجه عمل شخصی به وجود آمده که قانوناً بر حسب قرارداد مسئول میباشد بیمه گذار می تواند به او مراجعه کرده و خسارت وارد به مورد بیمه را از وی مطالبه نماید.

البته بیمه گذار مجبور نیست علیه مسئول حادثه اقامه دعوی نماید ، این کار را بیمه گر در صورت لزوم انجام خواهد داد. تنها اقدام بیمه گذار مطالبه خسارت از مسبب حادثه و معرفی او به بیمه گر و ارائه مدارک و شواهد دال برمسئولیت مسبب حادثه به وی میباشد. در بیمه نامه های حمل و نقل کالا که در کشور ما صادر می شود تصریح شده است : " به منظور حفظ حقوق بیمه گر ، بیمه گذار و نماینده او متعهدند در صورت مشاهده خسارت یا اطلاع از آن اقدامات لازم را علیه هر شخص مسئول انجام دهند. در مورد خسارات مشهود بلافاصله و در مورد خسارات نامشهود حداکثر در مدت سه روز از تاریخ دریافت کالا با ارسال نامه سفارشی به موسسه حمل و نقل اعتراض و مسئولیت او را گوشزد کنند. رونوشت نامه سفارشی با قبض آن و پاسخ بنگاه باربری همراه سایر اسناد و مدارک خسارت باید به این شرکت (بیمه گر) ارسال شود "

علاوه بر این هرگاه تمام یا قسمتی از کالا از طرف موسسه حمل و نقل به بیمه گذار ویا نمایندگان او تحویل نشود نامبردگان موظفند صورت مجلس عدم تحویل تنظیم نموده ، ضمناً از موسسه حمل و نقل بخواهند که گواهی عدم تحویل کالا صادر کند و در اختیار آنان قرار دهد . سپس این مدارک را جهت وصول خسارت برای بیمه گر ارسال دارند. زیرا بیمه گر حق دارد با دردست داشتن این مدارک به مسئولان عدم تحویل کالا مراجعه کرده و غرامت مربوط را از آنها مطالبه نماید. از جمله اقدامات دیگری که بیمه گذار موظف به انجام آن است تمدید مدت بارنامه میباشد. زیرا چنانچه ظرف مدت معینی (معمولاً یکسال) خسارت عدم تحویل و یا آسیب وارد به کالا از متصدی حمل و نقل مطالبه نشود مشمول مرور زمان خواهد شد.(مبداء این مدت در مورد خسارت وارد به کالا ، تاریخ تحویل کالا و در مورد عدم تحویل تاریخی است که کالا میبایست تحویل شود) بنابراین چنانچه بیمه گذار کالا نتواند ظرف این مدت اسناد و مدارک لازم را جهت اثبات ادعای خود از متصدی حمل و نقل تهیه کرده و در اختیار بیمه گر قرار دهد ، موظف است قبل از سپری شدن مرور

زمان مذکور این مدت را تمدید نماید تا بیمه گر پس از پرداخت خسارت بتواند به قائم مقامی یا جانشینی بیمه گذار خسارت وارده را از متصدی حمل و نقل مطالبه کرده و قضیه مشمول مرور زمان نشود.

هزینه هائی که بیمه گذار به منظور جلوگیری از بروز خسارت و یا تقلیل میزان خسارت متحمل

می شود بعهدہ کیست ؟

همانطور که گفته شد بیمه گذار موظف است در صورت وقوع حادثه برای جلوگیری از بروز خسارت و یا تقلیل میزان آن هر اقدامی لازمی را انجام دهد . گاهی انجام چنین اقداماتی مستلزم صرف هزینه میباشد. حال این سوال پیش می آید که آیا بیمه گذار حق دارد هزینه های مصرفی را علاوه بر خسارت وارد به مورد بیمه از بیمه گر مطالبه نماید.

بیمه گر طبق شرط **suimg and Labouring** متعهدجبران هزینه هائی می باشد که بیمه گذار به منظور جلوگیری از بروز خسارت و یا تقلیل میزان خسارت متحمل شده است که شرایط زیر وجود داشته باشد:

الف - خطر تحت پوشش بیمه باید به وقوع پیوسته باشد ، بنابراین چنانچه حادثه اتفاق نیفتاده و بیمه گذار به رغم اینکه ممکن است حادثه ای واقع شود متحمل مخارجی جهت جلوگیری از وقوع آن حادثه شود هزینه های مصرفی در تعهد بیمه گر نخواهد بود.

ب - هزینه باید قبل از رسیدن مورد بیمه به مقصد صرف شود ، یعنی وقتی که در بین راه حادثه اتفاق افتاده و برای جلوگیری از بروز و یا توسعه خسارت هزینه هایی به مصرف میرسد و این امکان فراهم می شود که مورد بیمه با حداقل ضایعات به مقصد حمل گردد.

ج - عمل بیمه گذار در مورد صرف هزینه ها باید منطقی باشد یعنی هزینه ها واقعا " برای جلوگیری از بروز خسارت و یا تقلیل میزان خسارت به مصرف برسد. موفقیت بیمه گذار در جلوگیری از خسارت مطرح نیست .

د- هزینه ها باید به وسیله بیمه گذار یا نماینده بیمه گذار به مصرف برسد. هزینه هائی که طبق قوانین و مقررات حمل و نقل دریائی به وسیله مالک یا فرمانده کشتی تحت عنوان هزینه نجات به مصرف میرسد شرط فوق قابل پرداخت نیست .

ه - هزینه ها باید جنبه اختصاصی داشته و به منظور جلوگیری از بروز خسارت و یا تقلیل خسارت مورد بیمه معینی به مصرف رسیده باشد. مخارجی که برای نجات کلیه اموال واقع در سفر دریایی (کشتی، کالا، کرایه) مصرف می شود ، زیان همگانی محسوب شده و طبق مقررات خاصی به عهده کلیه افراد ذینفع در سفر دریایی می باشد.

و - هرگاه خطری تحت پوشش بیمه نباشد هزینه های مربوط به جلوگیری از بروز خسارت و یا تقلیل میزان خسارت ناشی از وقوع آن خطر نیز در تعهد بیمه گر نخواهد بود.

در قانون بیمه ایران پیش بینی جلوگیری از بروز یا توسعه خسارت طبق ماده ۱۵ آمده است . " بیمه گذار باید برای جلوگیری از خسارت مراقبتی را که عادتاً هرکس از مال خود می نماید نسبت به موضوع بیمه نیز بنماید و در صورت نزدیک شدن حادثه یا وقوع آن اقداماتی را که برای جلوگیری از سرایت و توسعه خسارت لازم است به عمل آورده و در اولین زمان و منتهی در ظرف پنج روز از تاریخ اطلاع خود از وقوع حادثه بیمه گر را مطلع سازد ..."

۲- اعلام خسارت به بیمه گر:

بیمه گذار وظیفه دارد در صورت وقوع حادثه منجر به خسارتی که جبران آن در تعهد بیمه گر می باشد، مراتب را به بیمه گر اعلام نماید. در غیر اینصورت ممکن است تمام یا قسمتی از حقوق خود را نسبت به دریافت خسارت از دست بدهد. اعلام خسارت معمولاً باید به محض اطلاع از خسارت به عمل آید . با این حال بیمه گذار میتواند این وظیفه را ظرف مدت کوتاهی (سه تا پنج روز) که در قوانین پیش بینی شده است انجام دهد.

تعهدات بیمه گر

تعهدات بیمه گر در مقابل بیمه گذار عبارت از :

۱- پرداخت خسارت.

۲- جبران هزینه‌هایی که بیمه‌گذار برای جلوگیری از بروز یا توسعه خسارت پرداخت کرده است.

خسارت ظرف چه مدت باید پرداخت شود

بیمه‌گذار به محض صدور بیمه‌نامه موظف است حق بیمه را بپردازد و بیمه‌گر نیز وظیفه دارد خسارات وارده به مورد بیمه را فوراً جبران کند مشروط بر اینکه وجود خسارت و تطبیق آن با شرایط قرارداد بیمه باشد.

جبران خسارت به چه طریق صورت می‌گیرد

طبق ماده ۱۹ قانون بیمه "مسئولیت بیمه عبارت از تفاوت قیمت مال بیمه شده بلافاصله قبل از وقوع حادثه با قیمت باقیمانده آن بلافاصله بعد از حادثه می‌باشد" خسارت حاصله به پول نقد پرداخت خواهد شد مگر اینکه حق تعمیر و یا تعویض برای بیمه‌گر قبلاً پیش‌بینی شده باشد. در هر صورت حداکثر مسئولیت بیمه‌گر از مبلغ بیمه شده تجاوز نخواهد کرد.

خطرهای مورد تعهد:

منظور از خطرهای مورد تعهد بیمه‌گر یا به عبارتی خطرات عادی حمل و نقل آن دسته از حوادث و اتفاقاتی است که شرکتهای بیمه آنها را بطور معمول و بدون اینکه نیاز به بررسیهای خاصی باشد بیمه می‌کنند. حق بیمه این خطرها برای کالاهای مختلف قبلاً تعیین شده و به صورت مجموعه‌ای تحت عنوان تعرفه حق بیمه در دسترس صادرکنندگان بیمه‌نامه قرار دارد. در مقابل این دسته از خطرات حوادث و اتفاقات دیگری وجود دارد که ممکن است در جریان حمل و نقل کالا به وقوع پیوسته و ایجاد خسارت کند که به آنها خطرات خارج از تعهد می‌گویند. این خطرات نیز بر دو نوعند، یک نوع خطرانی است که به هیچ وجه تحت پوشش بیمه قرار نمی‌گیرند مانند عیب ذاتی مورد بیمه، نوع دوم خطرانی است که در شرایط عادی خارج از تعهد بیمه‌گر می‌باشد، لکن ممکن است بین بیمه‌گر و بیمه‌گذار به خلاف آن توافق و مشمول بیمه قرار گیرد مانند خطر جنگ، خطر اعتصاب و...

در خصوص خطرهای مورد تعهد بیمه‌گر باید متذکر شویم که اولاً "کلیه کالاها بطوریکسان در معرض تمام خطرات ناشی از حمل و نقل قرار ندارد. ثانیاً" بیمه‌گذار را نمی‌توان مجبور کرد که

کالایش را در مقابل تمام خطرهای بیمه کند. زیرا ممکن است تمایلی به استفاده از پوشش بیمه ای کامل که حق بیمه آن زیاد است نداشته باشد. روی این اصل شرکت های بیمه برای بیمه کالا از سه فرمول زیر استفاده می کنند که عبارت است از :

بیمه نامه تمام خطر (شرایط A)

در این بیمه کلیه خطرهایی که ممکن است در جریان حمل و نقل کالا به وقوع پیوسته و ایجاد خسارت کند تحت پوشش بیمه میباشد. بدیهی است که حوادث و اتفاقاتی که به عنوان خطرات عادی حمل و نقل محسوب نمی شود مانند خطر عیب ذاتی و غیره مشمول بیمه نخواهد بود. در بیمه با شرایط A بیمه گر متعهد جبران هر نوع خسارتی خواهد بود که در جریان حمل و نقل کالا وارد شود مگر اینکه خسارت در نتیجه وقوع خطری باشد که مشمول بیمه نیست. بدیهی است از این شرایط برای کالاهائی استفاده می شود که آسیب پذیر بوده و احتمال تلف شدن و یا صدمه دیدن آن در اثر وقوع خطرات مختلف وجود داشته باشد.

بیمه با شرایط B :

در این نوع پوشش بیمه گران تنها جوابگوی خسارت هایی هستند که بر اثر وقوع خطرهای و حوادث معین و پیش بینی شده در بیمه نامه ایجاد می شوند.

بیمه با شرایط C :

در این نوع پوشش بیمه ای تعهد بیمه گران محدودتر است و در برگیرنده جبران خسارت هایی است که بر اثر حوادث پیش بینی شده در بیمه نامه به کالاهای مورد بیمه وارد می شود.

لیست عمومی خطرات تحت پوشش مجموعه شرایط (A), (B), (C)

شرح	خطرات بیمه شده			توضیحات
	A	B	C	
	*	*	*	آتش سوزی و انفجار
	*	*	*	به گل نشستن ، زمین گیر شدن، برخورد با کف دریا،

				غرق شدن ، واژگون شدن (کشتی یا شناور
	*	*	*	تصادم یا برخورد کشتی ، شناور یا وسیله حمل دیگر با هر جسم خارجی به غیر از آب
	*	*	*	تخلیه کالا در بندر اضطراری
	*	*	*	تغذیه کالا در جریان زیان همگانی
	*	*	*	به دریا انداختن کالا برای سبک سازی
	*	*	-	زلزله ، آتشفشان یا صاعقه
	*	*	-	به دریا افتادن کالا از روی عرشه کشتی
	*	*	-	ورود آب دریا ، دریاچه ، رودخانه به کشتی ، شناور محفظه کالا، کانتینر، لیفت وان یا محل انبار
	*	*	-	تلف کلی هر بسته در کشتی یا شناور و یا تلف کلی هر بسته به علت افتادن در هنگام بارگیری و یا تخلیه کشتی و یا شناور
	*	-	-	طوفان
	*	-	-	دزدی دریائی
	*	-	-	آسیب و تخریب عمدی مورد بیمه که توام با سوء نیت است از طرف هرکس
	*	-	-	خسارتهای ناشی از باران و آفتاب و دم
	*	-	-	دزدی ، دله دزدی ، عدم تحویل
	*	-	-	سائیدگی ، زنگ زدگی ، نشت ، شکست
	*	-	-	لب پریدگی ، کج شدن ، خراشیدگی ، ضربه دیدگی
	*	-	-	کالای مجاور ، روغن زدگی
	*	-	-	خسارت ناشی از چنگک

	*	-	-	کرم زدگی ، موش زدگی ، آفت زدگی و ...
	*	-	-	ریزش ، کسری

بارتری (خسارت ناشی از عمل کارکنان کشتی) Barratry

در حمل و نقل های دریائی ممکن است فرمانده کشتی و یا ملوانان دست به اقداماتی بزنند که از حدود وظایف و اختیارات آنها خارج است و یا به علت غفلت و سهل انگاری وظایف خود را درست انجام ندهند و در نتیجه این امور به کشتی یا محمولات آن خسارت وارد شود. در حقوق کشورهای اروپائی به اینگونه اعمال و اقدامات که گاه به صورت عمدی و با سوء نیت انجام می گیرد و زمانی ناشی اشتباه و مساحمه کاری است بارتری می گویند. ریشه لغوی بارتری فریب دادن و دروغ گفتن است . لکن امروزه این واژه معنای لغوی خود را از دست داده و به همان اعمال و اقداماتی که گفته شد اطلاق میشود

بیمه نامه های حمل و نقل کالا که طبق شرایط موسسه بیمه گران لندن صادر می شود چنانچه بیمه نامه با شرایط تمام خطر یا شرایط A باشد این خطر (بارتری) را تحت پوشش بیمه قرار دارد ، لکن در بیمه نامه های دیگر (بیمه نامه های با شرایط B - C) خسارت در صورتی قابل پرداخت است که ناشی از عمل عمدی فرمانده یا کارکنان کشتی نباشد.

نمونه های زیر بارتری محسوب می شود:

تغییر مسیر کشتی بدون اجازه بیمه گذار - سرقت به وسیله کارکنان کشتی - بارگیری نامنظم - اضافه بارگیری - شورش ملوانان

پوشش خطر جنگ :

در قوانین و مقررات بیمه اغلب کشورها تصریح گردیده که جبران خسارات ناشی از جنگ خارج از تعهد بیمه گر میباشد. مگر اینکه بین بیمه گر و بیمه گذار به خلاف آن توافق شده باشد.

در ایران نیز طبق ماده ۲۸ قانون بیمه :

" بیمه گر مسئول خسارات ناشی از جنگ و شورش نخواهد بود مگر آنکه خلاف آن در بیمه نامه شرط شده باشد "

بیمه حمل و نقل کالا از جمله بیمه هائی است که شرکتهای بیمه خطر جنگ را طبق نرخ و شرایط معین تحت پوشش قرار میدهند . منتهی این موضوع جنبه عمومی ندارد. به این معنی که هر نوع حمل و نقلی را در بر نمی گیرد و بیمه گر نیز تحت هر شرایطی قبول تعهد نمی کند.

خطر جنگ در بیمه حمل و نقل کالا جزء استثنائاتی است که شرط خلاف آن مورد موافقت بیمه گر قرار می گیرد. بیمه گر با دریافت حق بیمه اضافی خطرات مربوط به جنگ را طبق شرایط معین تحت پوشش قرار میدهد. موسسه بیمه گران لندن برای این منظور شرایطی تدوین کرده که به شرایط بیمه خطر جنگ معرف شده است . Institute war clauses

در بیمه حمل و نقل دریائی کالا چنانچه خطر جنگ بیمه شده باشد تعهدات بیمه گر عبارت است از جبران خسارات ناشی از امور ذیل :

- جنگ ، جنگ داخلی ، انقلاب ، شورش ، قیام یا زد و خورد های ناشی از این امور.
- تصرف ، ضبط ، توقیف ، جلوگیری یا ممانعت در صورتی که ناشی از تحقق هر یک از موارد فوق باشد.
- مین ها ، اژدها و بمبهای متروکه یا هر نوع سلاح جنگی متروکه .
- زیان همگانی و هزینه های نجات مربوط به موارد فوق

با این حال تعهد بیمه گر در قبال خسارات ناشی از جنگ استثنائاتی هم دارد . مثلاً " چنانچه خسارت به علت استعمال سلاحهای اتمی وارد شود بیمه گر متعهد نخواهد بود . در اینجا اضافه می کنیم که در بیمه حمل و نقل کالا تعهد بیمه گر محدود به حمل دریایی میباشد. یعنی زمانی که کالا در کشتی اقیانوس پیما بارگیری شود از پوشش بیمه برخوردار است و پس از تخلیه از کشتی نیز تعهد بیمه گر خاتمه می پذیرد.

عدم تحویل Non delivery

عدم تحویل به حالتی اطلاق می شود که کالای بیمه شده یا یک قسمت از آن (یک یا چند صندوق) در جریان حمل و نقل به علت نامعلومی مفقود شود و به بیمه گذار تحویل نگردد. بنابراین چنانچه علت تحویل نشدن کالا به بیمه گذار مشخص باشد مثلاً "کالا به سرقت رفته یا در اثر آتش سوزی از بین رفته باشد و یا غرق شده باشد و نظایر آن در این صورت خسارت عنوان عدم تحویل نخواهد داشت. و بیمه گذار می تواند خسارت وارده را تحت خطری که واقع شده است از بیمه گر مطالبه نماید.

در ایران بیمه نامه های حمل و نقل کالا که براساس شرایط موسسه بیمه گران لندن صادر می شود (شرایط B و C) بدون خطرات عدم تحویل و کسری کالا است، مگر اینکه این خطرها در بیمه نامه اضافه شده و شرایط مربوط الصاق شود.

کانتینر CONTAINER

این وسیله از اواسط دهه ۱۹۶۰ رایج گردید و از سال ۱۹۶۵ کانتینر استاندارد وارد حمل و نقل گردید، کانتینر وسیله ای است که محموله های متعدد را یکپارچه می کند و مزایای ذیل را در بر دارد.

- ۱- کاهش خسارت ناشی از شکستگی، خراب شدن و یا سرقت مورد بیمه.
- ۲- کاهش هزینه های بسته بندی، تخلیه و بارگیری کالای مورد بیمه.
- ۳- حمل یکجای مورد بیمه در کانتینر با توجه به ظرفیت آن.
- ۴- حمل با کانتینر امکان تحویل کالا را از محل تولید به مصرف ممکن می سازد (Door to Door)
- ۵- حمل با کانتینر سرعت کار بارگیری و تخلیه را افزایش می دهد.

انواع کانتینر:

- ۱- کانتینر چوبی: این نوع قدیمی است و امروزه کمتر مصرف می گردد.
- ۲- کانتینر آهنی: بسیار مقاوم ولی سنگین است
- ۳- کانتینر فایبرگلاس: مقاوم بوده و بسیار سبک و جابجایی آن ساده تر است.
- ۴- کانتینر آلومینیومی: بسیار مقاوم و سبک است.

۵- کانتینریخچالی : دو جداره بوده و به همین دلیل درجه حرارت را ثابت نگاه می دارد و از

فساد محموله و مواد غذایی جلوگیری می نماید.

کانتینر دارای حجم و ابعاد مشخص و استاندارد است . لذا کشتی های کانتینر بر دارای سطحی صاف بوده و از قالب هایی تشکیل شده که به آنها سلول می گویند و کانتینرها داخل آنها قرار می گیرد . سلولهای تعبیه شده مانع حرکت کانتینرها می گردد و هر چرثقیل می تواند بین ۳۰-۴۰ کانتینر را در ساعت بارگیری و تخلیه نماید.

محموله بار در کانتینر بنحوی چیده می گردد که تعادل کانتینر حفظ گردد و نیز خود کانتینر در کشتی بطور متعادل چیده می شود تا تعادل کشتی حفظ شود.

توجه : محموله هایی که در مقابل دم و رطوبت حساس هستند با کانتینر حمل نمی گردد، چون در هر صورت کانتینر یک محفظه سربسته است که در صورت تعرق در آن و عدم امکان تهویه ، رطوبت بیشترین صدمه را به کالا وارد خواهد کرد و دقیقاً همان حالت انبارهای کشتی را در صورت بروز دم و تعرق ایجاد خواهد کرد.

ضمناً " کالایی که جزوه کالاهای خطرناک باشد مطابق با دستور العمل های مربوطه به " ایمنی دریا " با کانتینر حمل نمی گردد.

کانتینر و مسئولیت متصدیان حمل و نقل

اصولاً " هرکس که کالا را در اختیار دارد مسئول است کالا را سالم و صحیح به نفر بعدی تحویل دهد ، به همین دلیل بیمه گر کالا در زمان پرداخت خسارت باید بتواند به منظور دریافت خسارت خود مسئولیت یکی از افراد مذکور را که درگیر کار بارگیری ، تخلیه و جابجایی کالا بوده اند را اثبات نماید.

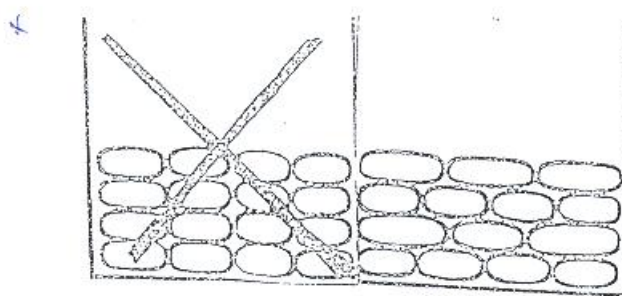
اکنون که محموله در کانتینر قرار دارد هیچ یک از افراد فوق امکان بازدید و کنترل کالا را ندارند و کانتینر معمولاً به عنوان واحد پذیرفته می شود و لذا مسئولیت هر یک صرفاً " محدود به تحویل کانتینر می گردد و به همین دلیل است که در بارنامه های صادره برای حمل و نقل کانتینر مشاهده می گردد که جمله " محتویات طبق اظهار " یا " said to contain " درج گردیده در این حالت

مسئولیت متصدی حمل و نقل یا مالکین کشتی حسب نقشی که در حمل و نقل کانتینر دارند متفاوت است و کالا فقط بصورت واحد کانتینر در ید آنهاست . اما شرکت هایی که مسئول بارگیری کانتینر یا چیدن کالا در کانتینر یا مسئول تخلیه کالا از کانتینر هستند مسئول از بین رفتن واحد های کوچک بسته بندی در کانتینر هستند.

چگونگی چیدمان محموله در کانتینر (Stuffing)

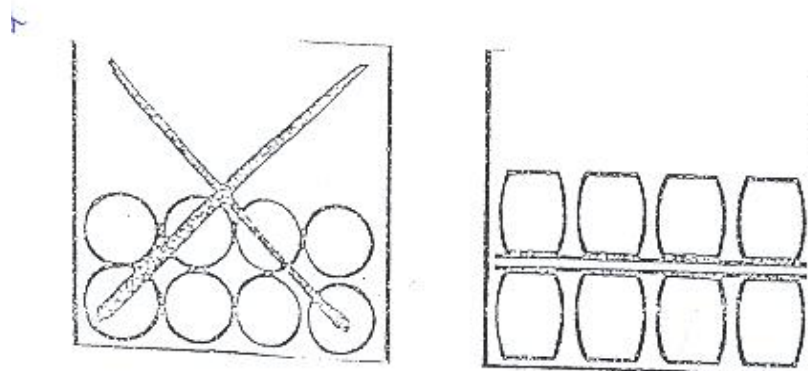
کیسه ها (Bags)

کیسه ها باید به صورت کاملاً "آجر چینی" و یک در میان چیده شود این ساختار باعث استحکام چیدمان می گردد و مانع از لیز خوردن کیسه ها در خلال حمل و نقل می گردد.

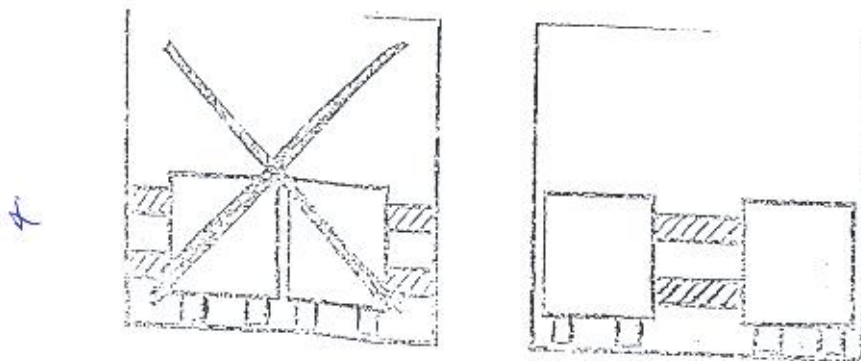
بشکه (Barrels)

بشکه ها باید بصورت ایستاده قرار گیرد و سمت پیچ درب آن بطرف بالا باشد و الوارهای چوبی بصورت افقی هر ردیف را از ردیف فوقانی آن تفکیک نمود.

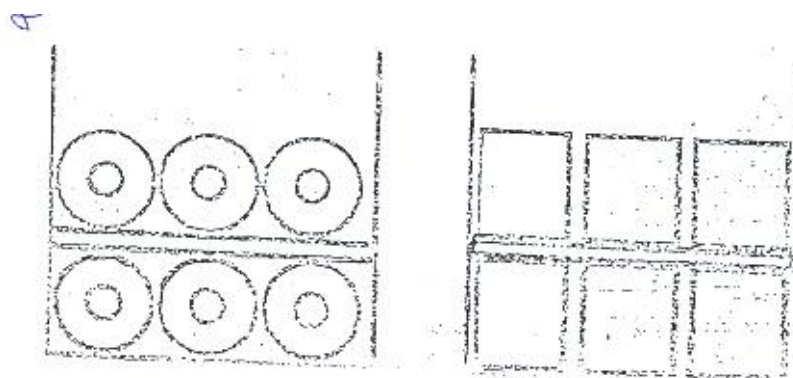
پالت (Pallet)

چیدمان پالت بنحوی باشد که میان فضای پالت ها و دیوارهای کانتینر فضایی باقی نماند و در صورت وجود فاصله ای باید آن فضا را در وسط پالت ها ایجاد کرد و با مواد مناسب (کارتن و...) پر نمائیم .

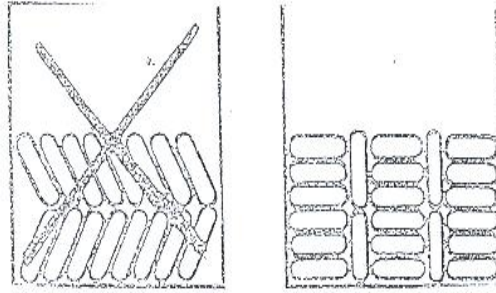
عدل (Bale) یا لنگه

عدل باید بصورت ایستاده چیدمان کرد و چنانچه بصورت پهلو مجبور به بارگیری می گردد باید با وسیله و چنگک های مناسب انتقال داد

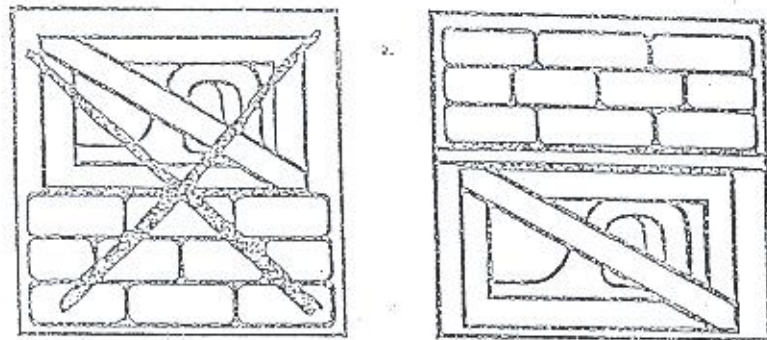
تایر (Tire)

تایرها باید بصورت تخت چیده شود و لابلای آن را با تایرهای ایستاده پر کرد تا تکان نخورد .

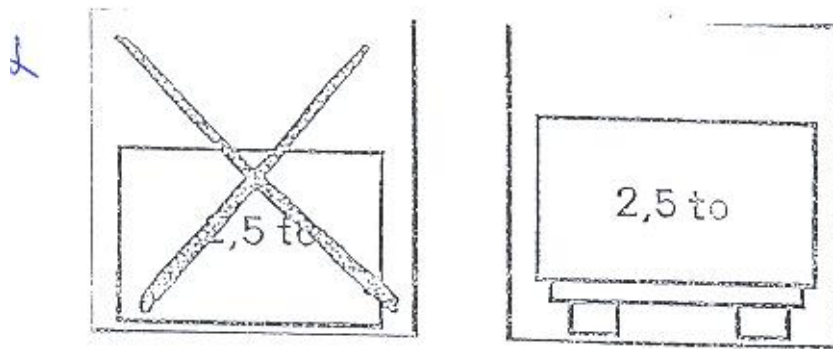
بسته های مختلف (Different Package)

به هنگام چیدمان بسته های مختلف و اوزان متفاوت باید بسته های سنگین در لایه زیرین قرار گیرد و بطور منظم بسته های سبک بالاتر قرار گیرد.

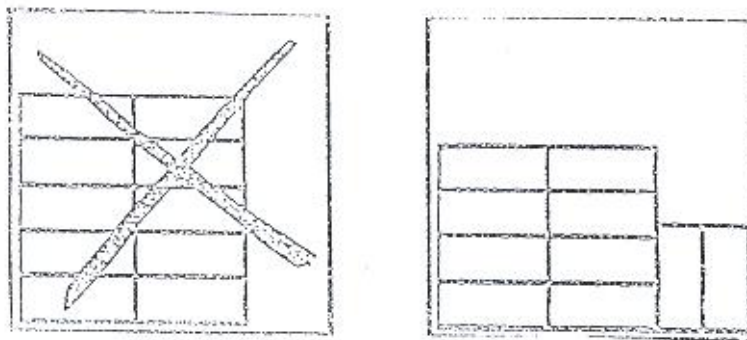
بسته های سنگین (Heavy Package)

بسته های سنگین باید بوسیله پایه هایی حائل با کف کانتینر گردد با مانع آسیب به کف یا خود محموله به هنگام تخلیه گردد.

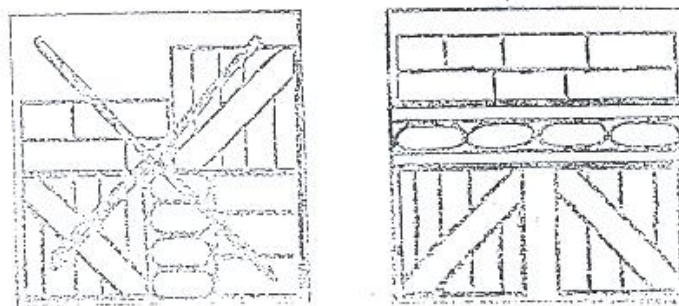
بسته ها با سایزهای مختلف (Different Size Package)

بسته های مختلف باید بنحوی چیده شود تا در زمان چیدن ویا در زمان تخلیه صرفه جویی در زمان حاصل گردد ونیز مانع افتادن بسته ای نگردد.

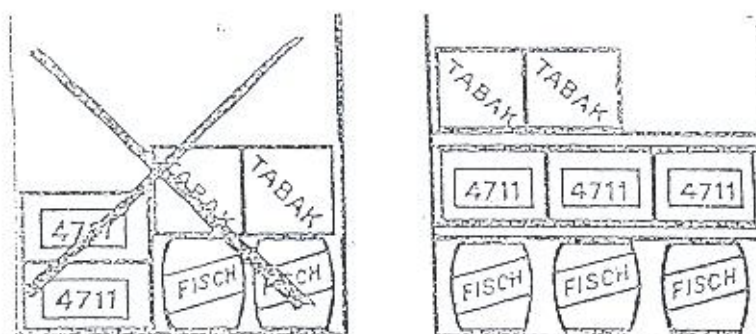
بسته های ناجور " غیر هم جنس "

باید دقت نمائید که چیدمان جعبه های چوبی و کارتن و کیسه و ... با همدیگر بسیار غلط است و در صورت اجبار نباید به یکدیگر چسبیده شود ند بلکه بوسیله حفاظ هایی تفکیک گردند.

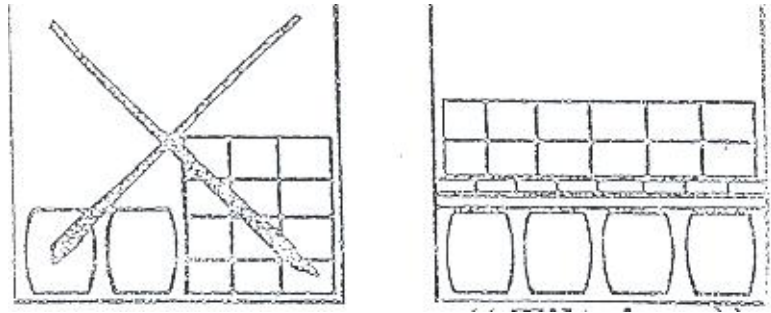
محموله معطر (Odorous Cargoes)

باید دقت کنید محموله معطر به هنگام چیدمان نباید نزدیک کالاهای حساس قرار گیرد، کانتینر می بایست باد خور داشته باشد و بوسیله هواکش جریان هوا تازه گردد در ضمن بسته های معطر باید نزدیکترین فاصله با هواکش را داشته باشد تا سیستم مکش با گرفتن بوی عطر مانع رسیدن بو به سایر بسته باشد.

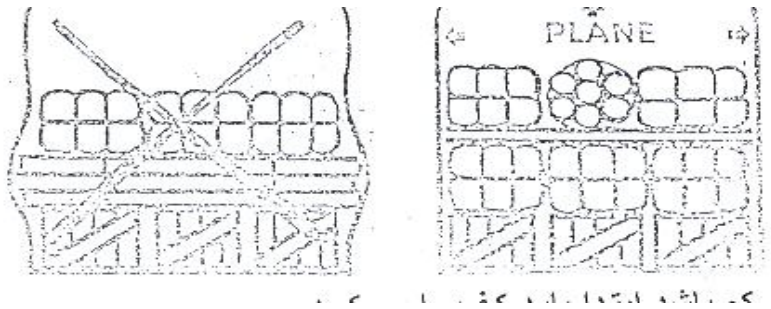
محموله خشک و مرطوب

کالای خشک و مرطوب در یک کانتینر باید جدا از یکدیگر چیده شود و کالای مرطوب باید در لایه زیرین قرار گرفته (کف) و بوسیله الوارهای مناسب از لایه های فوقانی جدا گردد و بسته های خشک روی آن قرار گیرد.

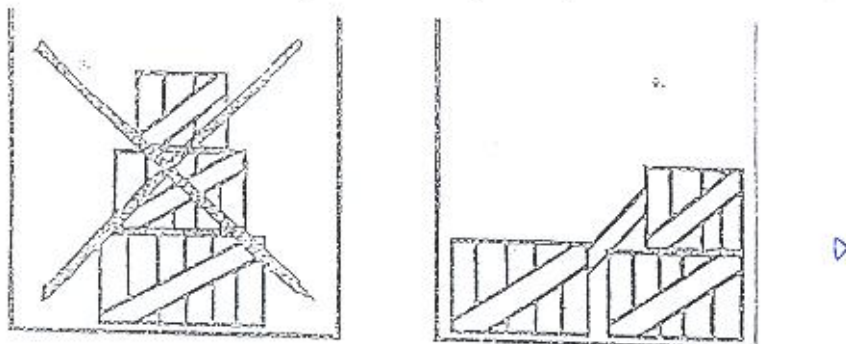
بارگیری در تیل تاینرها (Tiltainer)

تیل تاینرها نوعی کانتینر هستند که از وسط بدنه پیرامونی فرورفتگی به سمت بیرون دارند و جهت بارگیری محمولات لبه دار و تیز بکار میرود باید دقت نمود که لبه های تیز باید در وسط بارگیری شوند و فضای مابین لبه ها و دیواره حفاظت ویژه گردد تا مانع لیز خوردن محموله گردد.

کم بودن بسته ها

چنانچه بسته های مورد نظر در کانتینر کم باشد ابتدا باید کف را پرکرد و سپس بسته های اضافی را بصورت لایه چیدمان نمود و محکم کرد.

بیمه اعتباری

بیمه اعتباری

روند توسعه فناوری و افزایش تنوع محصولات تولیدی در عصر حاضر از یک سو و ضرورت ارائه تسهیلات به خریداران جهت افزایش قدرت خرید آن ها از سوی دیگر، تولید کنندگان و فروشندگان انواع کالاها و خدمات را ناچار ساخته است تا برای سودآوری بیشتر و بقاء در بازار رقابت و همچنین توسعه و گسترش فعالیت " روش فروش اعتباری " را در دستور کار مدیران فروش و مالی خود قرار دهند.

امروزه فروشندگان اعتباری برای جلوگیری از تحقق خطراتی نظیر ورشکستگی یا بحران مالی، با استفاده از روش مدیریت ریسک و با پرداخت وجهی نازل بابت بهای این نوع خطر (حق بیمه)، خطرات احتمالی این ریسک را به بیمه گران منتقل می کنند.

تفاوت بین بیمه اعتباری و تضمین

- طبق ماده یک قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶ " بیمه عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می کند در ازاء پرداخت وجه یا وجوهی از طرفی دیگر در صورت وقوع یا بروز حادثه، خسارت وارد بر او را جبران نموده و یا وجه معینی را بپردازد. متعهد را بیمه گر، طرف تعهد را بیمه گذار، وجهی را که بیمه گذار می پردازد حق بیمه و آنچه را بیمه می شود موضوع بیمه می نامند. "

- تعریف تضمین یا " عقد ضمان " طبق ماده ۶۸۴ قانون مدنی ایران مصوب ۱۳۰۴ عبارت است از " عقد ضمان عبارت است از اینکه شخصی مالی را که بر ذمه دیگری است به عهده بگیرد، متعهد، را ضامن طرف دیگر را مضمون له و شخص ثالث را مضمون عنه یا مدیون اصلی می گویند. "

از ماهیت تعاریف بالا این استنتاج به وجود می آید که عقد بیمه زیان ناشی از خطرات تعریف شده و مشخص را که بدون قصد واراده بیمه گذار تحقق یافته باشد پوشش می دهد، ولی در ضمانت، ضامن انجام تعهدات مضمون له را بدون قید و شرط می پذیرد.

سه طرف در عقد بیمه و تضمین نقش دارند که عبارتند از :

در بیمه در تضمین

بیمه گر..... ضامن

بیمه گزار..... ضمانت شده (مضمون له یا بدهکار)

ذی نفع (اشخاص ثالث)..... ذی نفع (مضمون عنه یا بستا نکار)

انواع بیمه های اعتباری

بیمه نامه های اعتباری در دو بخش داخلی و خارجی تقسیم بندی و عرضه می شوند. این نوع بیمه در بخش داخلی برای پوشش ریسک های مالی بیمه گذاران و جبران زیان های ناشی از خطرات بازرگانی و برای معاملات داخل کشور عرضه می شود و در بخش خارجی، ریسک های مالی بیمه گذاران را در برابر خطرات بازرگانی و سیاسی برای معاملات برون مرزی پوشش می دهد. در بیمه نامه های اعتباری، خطری که موضوع بیمه قرار می گیرد، به صراحت در بیمه نامه قید می شود. به عنوان مثال، در پوشش ریسک های بازرگانی، خطرانی مانند ورشکستگی یا اعسار خریدار، عدم پرداخت اقساط توسط خریدار و یا عدم انجام تعهدات قرار دادی خریدار مشمول بیمه قرار می گیرد و در ریسک های سیاسی نیز خطرانی مانند جنگ، شورش، آشوب، بلوا، انقلاب، تغییر قوانین و مقررات، مصادره شدن کالا، ملی شدن و سایر ریسکهای خالص (Pure risks) بیمه می شوند.

عموماً ریسک های اقتصادی مانند تورم، نوسانات نرخ ارز، ریسکهای تولید، رکود و نوسانات قیمت ها جزو استثنائات بیمه نامه است.

بیمه نامه های اعتباری (صادرات) شامل موارد زیر هستند

- بیمه اعتباری صادر کنندگان
- بیمه اعتباری صادر کنندگان خدمات فنی و مهندسی
- بیمه اعتباری سرمایه گذاری های خارجی

بیمه اعتبار خارجی

بیمه گذار بیمه اعتباری کیست ؟

بیمه گذار در بیمه فروش های اعتباری شخص یا موسسه ای است که کالا و خدمات خود را به شیوه مدت دار به خریداران عرضه می کند. بیمه گذار ممکن است شرکت های تولید کننده یا عرضه کننده محصولات و واسطه های مالی فروش مانند بانک ها و موسسات مالی اعتباری باشند.

موضوع بیمه فروش های اعتباری :

موضوع بیمه عبارت است از بیمه مطالبات بیمه گذار بر اساس شرایط و ضوابط قرارداد فروش اعتباری که میان خریدار و بیمه گذار منعقد شده است . به این معنی که چنانچه بیمه گذار به علت عدم پرداخت اقساط توسط خریداران در سررسید مقرر (به دلیل ورشکستگی و یا هرگونه ناتوانی دیگر آنها - به جزء موارد استثناء که در نهایت منجر به عدم پرداخت گردد) خسارت ببیند ، بیمه گر بر اساس شرایط و ضوابط قرارداد فروش که جزء لاینفک قرارداد بیمه است و به شرط انجام اقدامات متعارف توسط بیمه گذار برای وصول طلب خود ، نسبت به جبران خسارت طبق شرایط بیمه نامه اقدام کند.

حداکثر تعهد بیمه گر :

حداکثر تعهد بیمه گر برای هر خریدار و در طول مدت بیمه نامه باید مشخص شود. بیمه گذار ممکن است تقاضای تعیین " حداکثر تعهد برای هر قرارداد فروش " را کند که این موضوع به دلیل آن که یک خریدار می تواند چند قرارداد جداگانه با هر فروشنده ای منعقد کند و در واقع بدین وسیله نسبت به دریافت اعتبار بیش از حد توانایی باز پرداخت خود اقدام کند ، مورد قبول بیمه گر قرار نمی گیرد.

برای جلوگیری از تحقق این نوع خطر ، بیمه گر " حد تعهد برای هر خریدار " را تعیین می کند این سقف به صورت رقم مشخصی برای هر طیف از خریداران خواهد بود. سقف تعهد براساس پشتوانه مالی و توانایی پرداخت مشاغل مختلف خواهد بود.

بنابراین بیمه گر متعهد است آن قسمتی از خساراتی را که به علت عدم وصول مطالبات بیمه گذار از خریدار متوجه وی شده است جبران نماید. مشروط بر اینکه در تعهدات بیمه گر باشد.

خرید و فروش کالا در سیستمهای اعتباری

در سیستمهای اعتباری، خرید و فروش کالا و خدمات بدون پرداخت فوری است. خریدار، کالا و خدمات را دریافت و تعهد می کند که در تاریخ معین وجه مورد معامله را پرداخت نماید. امروزه هیچ بازرگانی بدون استفاده از اعتبار نمی تواند فعالیت خود را توسعه بخشد. در واقع به ندرت در خرید و فروش کالا و ارائه خدمات پرداخت فوری صورت می گیرد. در عمل فروش کالا همراه با ارسال فهرست کالا، قیمت هر واحد، کارمزد و سایر هزینه ها هنگام تحویل کالا به خریدار است که به رویت و تایید او برسد و رسید دریافت کند. متعاقب آن صورتحساب پرداخت برای خریدار ارسال می گردد. بنابر این در این گونه معاملات بازرگانی، ریسکی برای فروشنده وجود دارد. زیرا خریدار ممکن است در موعد مقرر از پرداخت وجه خودداری کند یا قادر به پرداخت نباشد. هنگامی که فروش کالا و خدمات با اعتبار صورت می گیرد، فروشنده در حقیقت از حق خود در مورد تحویل کالا در مقابل دریافت وجه معامله صرف نظر می کند. بدین ترتیب فروشنده با ریسکی مواجه است که موضوع بیمه اعتبار است. در بیمه اعتبار صادر کننده در مقابل ریسکهای ناشی از صادرات مورد حمایت قرار می گیرد.

خطرهایی که صادر کننده در معرض آنها قرار دارد.

- نداشتن اطلاعات کافی از بازار تک تک مشتریان.
- پرداخت هزینه های تبلیغاتی (در صورتی که صادرات در نتیجه این تبلیغات افزایش نیابد صادر کننده زیان خواهد دید).
- افزایش قیمت های داخلی و هزینه های بالا سری تولید (در صورتی که صادر کننده قرارداد صادرات را باقیمت های قبلی منعقد کرده باشد).
- ورشکستگی یا اعسار خریدار.
- استنکاف خریدار از قبول خدمات یا کالای صادر شده.
- خودداری خریدار از پرداخت بهای کالای خریداری شده در سررسید مربوط.
- عمل سیاست محدودیت های وارداتی و ارزی در کشور خریدار.

- تیره شده روابط یا قطع روابط سیاسی با کشور خریدار به نحوی که صادر کننده موفق به دریافت مطالبات خود نشود.

- اعمال سیاستهای اقتصادی که موجب مسدود شدن مطالبات صادر کننده شود.

- سلب مالکیت از خریدار کالا یا خدمات در خارج از کشور بر اثر ملی شدن یا مصادره اموال .

- سیل ، زلزله ، طوفان و نظایر اینها.

باتوجه به خطرهای ذکر شده د ولتها تدابیری را می اندیشند که صادر کننده کمتر آسیب ببیند زیرا حوادثی که صادر کننده را تهدید می کند در اختیار و کنترل صادر کننده نیست .

این خطرات را می توان به دو گروه خطرات بازرگانی و خطرات غیر بازرگانی تقسیم نمود.

خطرات بازرگانی (ریسک تجاری)

۱- ورشکستگی یا اعسار خریدار.

۲- عدم پرداخت بهای کالا یا خدمات صادره یا قصور در پرداخت کالا یا خدماتی که خریدار قبول کرده است .

۳- قصور در قبول یا رد کالای صادره شده به شرط آنکه رد کالای صادر شده بر اثر تقصیر صادر کننده وعدول وی از قرار منعقد با خریدار نباشد.

خطرهای غیر بازرگانی

۱- **خطرهای سیاسی :**

- جنگ یا حالت جنگ بین کشور صادر کننده و کشور خریدار.

- شورش ، آشوب، بلوا ، انقلاب و جنگ داخلی

- وضع قانون یا صدور هرگونه آیین نامه یا دستور العمل دولت کشور خریدار به نحوی که انتقال ارز از کشور خریدار به کشور صادر کننده ممنوع یا محدود شود.

- ایجاد هرگونه محدودیت یا ممنوعیت وارداتی که کشور خریدار پس از صدور کالا یا انعقاد قرارداد وضع کند به طوری که صادر کننده بر اثر وضع این مقررات متضرر شود.

- اعمال هرگونه مصادره یا ملی کردن در کشور خریدار که برای صادرکننده خسارت ایجاد کند.
- هرگونه عمل دولت خارجی که موجب شود هزینه های صادرکننده افزایش یابد به طور که صادرکننده قادر به تحمل این هزینه ها نباشد (نظیر تغییر مسیر ارسال کالا)
- هر حادثه دیگری که در خارج از کشور صادرکننده اتفاق بیفتد و در کنترل صادرکننده نباشد و به او زیان برساند.

۲- خطرات اقتصادی (خطراتی است که در کنترل صادرکننده و خریدار نیست):

- نوسانهای نرخ ارز
- تورم
- افزایش هزینه بالاسری تولید

۳- حوادث :

- خطراتی نامترقبه طبیعی مانند سیل ، طوفان ، زلزله ، آتش فشان، صاعقه
- خطراتی که اعمال انسان عامل ایجاد آنهاست (نظیر آتش سوزی ، انفجار، غرق کشتی ، سرقت)
- اصولاً " بیمه اعتبار صادرات آخرین حلقه یکسری خطراتی است که معمولاً " یک صادرکننده کالا با آن مواجه است که این امر صرفاً ناشی از عدم توان مالی او در پرداخت ارزش کالا است و اما در مورد عدم پذیرش کالا از طرف خریدار موضوعات جدیدی از قبیل جنس، عدم مطابقت آن با کالای مورد نظر خریدار مطرح میباشد که بطور قطع یک خطر و ریسک اعتباری جداگانه تلقی می شود. تعریف و تفاوت بسیار وسیع و گسترده ای که بین خطرات بازرگانی از یکسو و خطرات سیاسی از سوی دیگر وجود دارد در این است که برای پوشش خطرات بازرگانی ، بیمه گران بخش خصوصی در واقع توان مالی خریدار کالا را تحت پوشش قرار داده اند و حال آنکه در پوشش دومی ، یعنی خطرات سیاسی ، کلیه حوادث موجود در یک بازار تحت پوشش بیمه ای قرار می گیرد . باتوجه به شرایط یک بازار معمولاً " این از وظایف دولت است که صادرکنندگان را با بیمه کردن تحت پوشش حمایتی قرار دهد

به منظور تشویق صادرکنندگان به توسعه فعالیتهایی صادراتی خود و کاهش نگرانی آنها بابت عدم وصول وجه کالا و خدمات صادره از سوی آنها در این زمینه دولتها اقدام به ایجاد شرکت های بیمه اعتبار صادراتی می نمایند که این شرکتها عمدتاً "وابسته به دولت و حمایت های مالی آن بوده و ریسکهایی را پوشش می دهند که معمولاً" از سوی شرکتها ی بیمه تجاری قابل پوشش نیستند. صندوق ضمانت صادرات ایران بعنوان یکی از زیر مجموع های وابسته به وزارت صنعت ، معدن و تجارت به پشتوانه حمایت های مالی دولت علاوه بر پوشش ریسکهای سیاسی و تجاری صادرات ، با صدور انواع ضمانت نامه اعتباری به تامین منابع مالی مورد نیاز صادرکنندگان نیز کمک می نماید.

بیمه مسئولیت

و مهندسی

تاریخچه بیمه های مهندسی

تاریخچه بیمه های مهندسی را باید در بیمه دیگهای بخار جستجو کرد، آن زمان که پس از اختراع دیگهای بخار، انفجارهای پی در پی آنها مشکل آفرین گردیده بود و این مشکلات سبب شد جمعی از اهل نظر به بررسی علل انفجار دیگهای بخار پرداخته و اقداماتی را به منظور کنترل و پیش گیری از خطرات بعمل آورند.

این انجمن ها به منظور جلوگیری از انفجار در دیگهای بخار توصیه های ایمنی خود را به صاحبان آنها منعکس می نمودند و زمینه ساز تاسیس شرکتهای بیمه ای تخصصی گردیدند.

تعریف کلی بیمه مهندسی

بیمه های مهندسی زیر مجموعه بیمه های اموال بوده که پروژهای در حال ساخت یا سازه ها و تاسیسات در حال بهره برداری و یا ماشین آلات و تجهیزات فنی را تحت پوشش قرار میدهد.

انواع بیمه های مهندسی

بیمه های مهندسی جزو رشته های مورد عمل در بیمه های اموال (غرامتی) بوده و اصولاً " خسارات فیزیکی ناگهانی و غیر قابل پیش بینی وارده در طول مدت بیمه را جبران مینمایند. برای آشنایی بیشتر با موضوع بیمه در بیمه های مهندسی می توان گفت از جدول بندی کنار خیابان و آسفالت آنها تا ساخت و مرمت آسفالت جاده ها و اتوبانها، ساخت انواع پلها کوچک و بزرگ ، انواع سدها ، ساخت یک مدرسه کوچک چندکلاسه تا بزرگترین دانشگاهها ، حفر یک حلقه چاه ، ساخت عظیم ترین شبکه های فاضلاب ، ساخت یک منزل معمولی تا مرتفع ترین ساختمانها ، ساخت تونلهای عظیم مترو میتوان بعنوان موضوع بیمه ، تحت پوشش بیمه های مهندسی قرار گیرند.

مفهوم تمام خطر در بیمه های مهندسی All Risks

یعنی تمام خطرات بجز آنچه صراحتاً " در بیمه نامه مستثنی شده تحت پوشش می باشد.

کلوزها در بیمه های مهندسی :

- پوشش نگهداری ساده (کلوز ۰۰۳) : در این پوشش، تعهد بیمه گر در طی دوره نگهداری محدود است به زیان یا خسارت وارده توسط بیمه گذار به کارهای انجام شده قبلی، در خلال انجام عملیاتی که به منظور اجرای تعهدات مقرر تحت شرایط نگهداری، ملزم به انجام آن بوده است.

- پوشش نگهداری گسترده (کلوز ۰۰۴): علاوه بر تامین ارائه شده تحت پوشش نگهداری ساده، این نوع از پوشش زیان یا خسارتی را که منشاء آن در طول دوره ساختمانی بوده ولی در دوره نگهداری بروز نماید را نیز شامل می شود.

باتوجه به نوع پوشش ها، بیمه های مهندسی را میتوان بشکل زیر تقسیم نمود:

الف - بیمه های دوره احداث: CONSTRUCTION:

- بیمه تمام خطر پیمانکاران (CAR)

- بیمه تمام خطر نصب (EAR)

ب - بیمه های دوره بهره برداری: (Operation)

- بیمه تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاری (CPM)

- بیمه ریسک های تکمیل شده ساختمانی (CECR)

- بیمه شکست ماشین آلات (MB)

- بیمه تجهیزات الکترونیک (EE)

- بیمه فساد کالا در سردخانه (DOS)

- بیمه عدم النفع ناشی از شکست ماشین آلات (MLOP)

مدت در بیمه های مهندسی

در بیمه های مهندسی برای پروژه های در حال احداث مدت بیمه نامه بر خلاف سایر بیمه ها یکساله نبوده و بستگی به مدت قرارداد و جدول زمانبندی کار دارد، ضمناً "از آنجا که در قرارداد پروژه های در حال احداث مدتی نیز بابت دوره تضمین یا نگهداری که همان تحویل موقت پروژه به کارفرما

می گردد ولی پوشش بیمه ای در این مدت تمام خطر نمی باشد. در بیمه های مهندسی برای دوره بهره برداری مدت بیمه نامه حداکثر یکسال می باشد که می تواند بسته به تقاضای بیمه گذار تمدید گردد.

بیمه تمام خطر پیمانکاران (CAR): Contractors All Risks:

این بیمه یک رشته نسبتاً "جدید از بیمه مهندسی است. هدف اصلی بیمه CAR ارائه تامین جامع و کافی درمقابل با خسارت وارد به کارهای مورد مقاطعه ، لوازم و تجهیزات ساختمانی و یا ماشین آلات ساختمانی ، همچنین در برابر خسارات مادی یا صدمات جسمانی وارد به اشخاص ثالث بواسطه اجرای یک پروژه ساختمانی می باشد. همین امر سبب شده که امروزه اکثر صاحبکاران ، مهندسين مشاور، آرشیوتکتهها و سرمایه گذاران پروژه های راه و ساختمانی ، انعقاد بیمه نامه CAR را جزو شروط مناقصه قرار دهند،

بیمه گزار :

قرارداد CAR ممکن است توسط هر یک از اشخاص زیر که بنحوی در اجرای یک پروژه ساختمانی مشارکت دارند منعقد گردد.

- صاحبکار : شخص حقیقی یا حقوقی که پروژه به وی تعلق داشته و ذینفع حقیقی از اجرای تعهدات مربوط به قرارداد ساختمانی می باشد.
- پیمانکار اصلی : که توسط صاحبکار و بیشتر از طریق مناقصه بکار گمارده میشود و مسئول کل پروژه می باشد.
- پیمانکار جزء (فرعی) : شرکت هایی هستند که ارتباطی با کارفرما نداشته بلکه عموماً " توسط پیمانکار اصلی انتخاب می شود.

موضوع بیمه :

بیمه تمام خطر پیمانکاران را می توان برای کلیه پروژه های راهسازی و ساختمانی منعقد نمود، لذا موضوعات مورد بیمه بسیار متنوع بوده و موارد ذیل را می توان به عنوان نمونه نام برد :

- ساختمانهای مسکونی و اداری ، بیمارستانها ، مدارس، دانشگاهها ، استادیوم

- کارخانجات ، سیلوها
- تاسیسات راه و راه آهن ، فرودگاهها
- پلها، سدها، تونلها، سیستم های زهکشی و آبرسانی، کانالها
- هزینه های مربوط به جمع آوری ضایعات

حدود پوشش بیمه ای :

- آتش سوزی ، صاعقه ، انفجار، سقوط هواپیما ، کاربرد آب یاسایر مواد وهمچنین سایر اقداماتیکه بمنظور اطفاءحریق انجام می گیرد.
- سیل ، طغیان آب ، باران ، برف ، بهمن ، امواج عظیم دریا در اثر آتشفشان
- هرنوع طوفان
- زمین لرزه ،نشست زمین ، لغزش زمین و صخره ها.
- دزدی ساده، سرقت با شکستن حرز.
- اجرای ناصحیح کار، عدم مهارت ، سهل انگاری ، اعمال توام با سوء نیت ، اشتباهات فردی، علاوه بر موارد مذکور ، بیمه تمام خطر پیمانکاران از بین رفتن یا خسارت وارد به مصالح ساختمانی ، ماشین آلات ساختمانی و لوازم وتجهیزات ساختمانی را درحین حمل ونقل درمحدوده اجرای پروژه انبارداری در میانه کار ویا درهنگام پیاده وسوار نمودن ماشین آلات ،تحت پوشش قرار می دهد.

استثنائات :

- زیان یا خسارت ناشی از جنگ یا عملیات شبه جنگی ، اعتصاب، شورش ، بلوا ، اغتشاش ، تعطیل نمودن کار، مصادره به دستور هر مقام دولتی وغیره
- ازبین رفتن یا خسارت ناشی از عمل عمدی یا سهل انگاری عمدی بیمه گذار یانمایندگان وی، فرسودگی، زنگ خوردگی و...
- از بین رفتن یا خسارت ناشی از واکنشهای هسته ای ، تشعشعات هسته ای یا آلودگیهای رادیو اکتیو

- خسارت‌های غیر مستقیم از هر نوع و یا بهر صورت از قبیل جرائم قراردادی ، خسارت‌های ناشی از تاخیر در انجام کار ، از دست دادن قرارداد
- زیان ناشی از شکست مکانیکی ویا الکترونیکی یا اختلال در کار ماشین آلات (خسارت‌های که ناشی از تأثیرات خارجی نباشد) حال آنکه هر نوع زیان یا خسارت فیزیکی وارد به پروژه ساختمانی در نتیجه علل فوق تحت پوشش بیمه قرار دارد.
- از بین رفتن یا خسارت ناشی از اشتباه طرح.

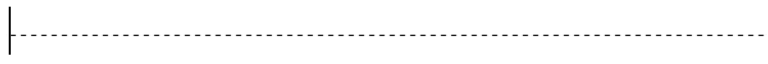
مدت بیمه :

مطابق مدت قرارداد بوده و بیمه گذار می تواند دوره نگهداری (تحویل موقت) رانیز تحت پوشش قرار دهد.

نمودار مدت بیمه در CAR

شروع بیمه نامه	دوره تجهیز کارگاه	دوره احداث	دوره نگهداری	انقضاء
	(پیش انبارداری)	(انبارداری در طی دوره)	(تحویل موقت)	بیمه نامه (تحویل دائم)

پوشش بیمه ای تمام خطر می باشد

بیمه تمام خطر نصب (EAR) Erection All Risks

اگر چه بیمه EAR جزو رشته های جدید بیمه مهندسی محسوب می گردد، اما امروزه همگام با توسعه صنعتی جهان اهمیت رو به تزایدی کسب و کاربردی جهانی پیدا نموده است. و نه تنها در کشورهای صنعتی بصورت یک عامل ضروری در آمده است ، بلکه در کشورهای در حال توسعه نیز درمقایسه با سایر انواع رشته های بیمه های مهندسی به همراه بیمه تمام خطر پیمانکاران بیشترین

میزان حق بیمه را به خود اختصاص داده اند. هدف این بیمه ارائه تامین جامع و کافی در مقابل تمام خطرات مربوط به نصب ماشین آلات و تجهیزات و همچنین نصب ساز با اسکلت فلزی میباشد.

بیمه گذار :

بیمه نامه EAR ممکن است توسط هریک از اشخاص زیر که بواسطه انجام عملیات نصب یک پروژه ، خطری را متقبل گردیده اند منعقد شود :

- ۱ - سازندگان یا عرضه کنندگان ماشین آلات یا لوازم مورد نصب ، مشروط بر آنکه عملیات نصب را انجام داده یا مسئول انجام آن باشند.
- ۲ - شرکتهائی که مجری عملیات نصب می باشند.
- ۳ - خریدار ماشین آلات و لوازم مورد نصب.
- ۴ - بانکها، در صورتیکه اعتبار اجرای پروژه را تامین کرده باشند.

موضوع مورد بیمه :

موضوع مورد بیمه بسیار متنوع و گسترده است ، شامل نصب و آزمایش کامل میباشد نظیر ماشین آلات ، دستگاهها و قطعات منفصله از قبیل توربینها ، ژنراتورها، دیگ های بخار، کمپرسورها ، موتورهای درون سوز ، چرثقیلها و.... همچنین نیروگاهها، کارخانجات فولادسازی و تهیه مواد شیمیایی، کارخانجات کاغذ سازی و نساجی و همچنین سایر کارخانجات تولید کننده کالاهای مصرفی .

علاوه بر موارد فوق و در صورت درخواست بیمه گذار پوشش بیمه ای ممکن است موارد زیر را شامل گردد.

- ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز برای نصب مانند انواع چرثقیلها ، دکل ، ماشینهای جوشکاری کمپرسورها و غیره
- اموال واقع در محل نصب که متعلق به بیمه گذار است یا تحت مراقبت یا درامانت و یا در اختیار وی میباشد.

- هزینه های مربوط به جمع آوری ضایعاتی که پس از وقوع یک خسارت قابل جبران بوجود می آیند.

- مسئولیت حقوق ناشی از خسارتهای جانی و مالی وارد به اشخاص ثالث که بواسطه انجام عملیات نصب در محدوده اجرای عملیات یا در نزدیکی آن بوقوع پیوست باشد.

لازم بتوضیح است که کارگران و کارمندان بیمه گذار که درارتباط با پروژه نصب میباشند اشخاص ثالث تلقی نمی شوند و لذا بیمه گر غرامت ادعا شده از جانب آنان را جبران نخواهد کرد و برای بیمه نمودن نامبردگان باید از بیمه حوادث یا بیمه تامین اجتماعی یا بیمه مسئولیت کارفرما درمقابل کارکنان استفاده گردد.

حدود پوشش بیمه ای :

این بیمه جزء بیمه های تمام خطر میباشد ، لذا خسارات ناشی از کلیه خطراتی را که بطور مشخص مستثنی نشده باشند را تحت پوشش قرار میدهد. عبارتی دیگر هرگونه زیان یا خسارت فیزیکی ناگهانی وغیرقابل پیش بینی وارد به اموال بیمه شده واقع در محل نصب را در طول مدت بیمه جبران می نماید. بیمه گران خسارت ناشی از علل زیر را جبران خواهد نمود:

- آتش سوزی ، انفجار ، صاعقه ، سقوط هواپیما
- خسارت ناشی از کاربرد آب یا سایر مواد و همچنین سایر اقداماتی که به منظور اطفاء حریق صورت می پذیرد .
- سیل ، طغیان آب ، باران ، برق ، بهمن ، امواج عظیم دریا در اثر آتشفشان.
- هرنوع طوفان .
- زمین لرزه ، نشست زمین ، لغزش زمین و صخره ها.
- دزدی ساده ، سرقت یا شکستن حرز.
- خطاهائیکه در خلاف عملیات نصب صورت پذیرد.
- سهل انگاری ، عدم مهارت ، عدم تجربه ، اعمال توام با سوء نیت.
- اتصال کوتاه ، جرقه زدن ، ولت بیش از حد.

- فشار یا خلاء بیش از حد، از هم کسبختگی در اثر نیروی گریز از مرکز.
- هر حادثه ناگهانی و غیرقابل پیش بینی دیگر از قبیل: از بین رفتن یا خسارت ناشی از ریزش آورا، عوامل خارجی، حمل و نقل اشیاء مورد نصب در محوطه نصب و غیره.

استثنائات:

- از بین رفتن یا خسارت ناشی از اشتباه در طراحی ماشین آلات مورد نصب، مصالح یا قطعات معیوب و یا اجرای ناصحیح کار. (علت مستثنی بودن موارد فوق این است که این قبیل خساراتها هیچگونه ارتباطی با عملیات نصب پروژه ندارد بلکه مربوط به ساخت ماشین آلات بودن و در محدوده تضمین سازنده قرار می گیرد.)
- زیان یا خسارت وارد به ماشین آلات و یا لوازم و تجهیزات نصب به علت شکست مکانیکی یا الکتریکی و یا اختلال در کار آنها (یعنی خساراتی که ناشی از تأثیرات خارجی نباشد)، حال آنکه هرگونه زیان یا خسارت فیزیکی وارد به پروژه نصب در نتیجه علل مذکور تحت پوشش بیمه قرار دارد.
- از بین رفتن یا خسارت ناشی از عمل عمدی یا سهل انگاری عمدی بیمه گذار و یا نمایندگان وی.
- خسارتهای غیرمستقیم از هر نوع و یا به هر صورت از قبیل: جرائم قراردادی، خسارتهای ناشی از تاخیر در انجام کار، عدم اجرای قرارداد، از دست دادن قرارداد.
- زیان یا خسارت ناشی از جنگ، عملیات شبه جنگی، اغتشاش، مصادره بنا به دستور مقامات دولتی، شورش و غیره.
- زیان یا خسارت ناشی از اعتصاب و بلوا
- از بین رفتن یا خسارت ناشی از واکنشهای هسته ای، تشعشعات هسته ای یا آلودگیهای مواد رادیو اکتیو.

مدت بیمه:

معمولا" پوشش بیمه ای بلافاصله پس از تخلیه اشیاء مورد بیمه درمحل نصب شروع میشود و تا اتمام کارهای نصب و انجام آزمایش ادامه می یابد. در برخی موارد بیمه گذار علاوه بر انبارداری در خلال دوره نصب که تحت پوشش است ، درخواست انبارداری پیش از نصب می نماید که این دوره نیز تحت پوشش قرار می گیرد و اصطلاحاً "پیش انبارداری گفته می شود . علاوه بر موارد فوق امکان تعمیم مدت بیمه به منظور تحت شمول قراردادن دوره نگهداری نیز وجود دارد (این دوره معمولا" دوازده ماه است و خطرات خاصی را تحت پوشش قرار می دهد).

باتوجه به موارد فوق می توان گفت در طی مدت بیمه فقدان یا خسارت واقع شده در خلال پیش انبارداری ، انبارداری ، دوره نصب ، دوره آرمایش (دوره آزمایش معمولا" چهارهفته است) و موارد خاص دوره نگهداری مشمول بیمه می باشد.

نمودار بیمه EAR

شروع بیمه نامه	دوره تجهیزه کارگاه	دوره احداث	دوره آزمایش	دوره نگهداری	انقضاء بیمه نامه (تحویل دائم)
	(پیش انبارداری)	(انبارداری در طی دوره)	(راه اندازی)	(تحویل موقت)	

پوشش بیمه تمام خطر میباشد

مبلغ (سرمایه) بیمه شده :

مبلغ بیمه شده عبارت است از ارزش ماشین آلات و لوازم مورد نصب براساس قرارداد تهیه یا فروش به انضمام هزینه حمل ، حقوق عوارض گمرکی و همچنین هزینه نصب ، چنانچه در صورت بروزخسارت مشخص شود که مبلغ بیمه شده کمتر از مبلغی است که می باید بیمه میگردید ، بیمه گر قاعده نسبی را اعمال خواهد نمود. یعنی غرامت قابل پرداخت به میزان نسبت موجودی بین مبلغ بیمه شده و مبلغی که می باید بیمه میگردید تقلیل خواهد یافت .

حق بیمه:

برای تعیین و ارائه نرخ حق بیمه متناسب با ریسک از نقطه نظر مهندسی شرکت های بزرگ اتکائی جداولی بعنوان راهنمایی نرخ تهیه نموده اند .

برای تعیین و ارائه نرخ و حق بیمه متناسب با خطر مورد نظر ، بیمه گر نیاز به اطلاعات عدیده ای خواهد داشت از قبیل:

- مشخصات فنی پروژه.
- ارزش قرارداد.
- قیمت اشیاء مورد نصب.
- نقشه پروژه .
- اطلاعات زمین شناسی ، آب شناسی و هواشناسی مربوط به محل نصب .
- جدول زمان بندی تهیه و نصب اشیاء مورد بیمه.
- جزئیات مربوط به امکانات پیش انبارداری.
- خدمات و امکانات حفاظتی .
- وسائل و تجهیزات اطفاء حریق .

فرانشیز :

همانگونه که اشاره شد فرانشیز مبلغ معینی است از هر خسارت که بعهدہ بیمه گذار میباشد. برقراری فرانشیز نه تنها بیمه گر را از قید خسارات جزئی که پرداخت آنها مستلزم صرف هزینه های اداری نامتناسب با غرامت است رها می سازد ، بلکه باعث برانگیختن نفع بیمه گذار در پیشگیری از خسارت و اعمال مراقبتهای لازم و کافی از مورد بیمه میگردد.

هنگامی که شناخت کافی از ریسک وجود ندارد و یا خصوصاً" در مواردیکه عملیات نصب پیچیده و پر خطر باشد ، اعطای پوشش بیمه تنها با اعمال فرانشیزهای مناسب امکان پذیر خواهد بود. معمولاً" بالاترین مبلغ فرانشیز برای دوره آزمایش و حوادث طبیعی در نظر گرفته می شود.

برای ماشین آلات و تجهیزات مورد نصب نیز فرانشیز جداگانه ای تعیین می گردد. همچنین فرانشیزمسئولیت مدنی در قبال اشخاص ثالث (برای خسارت های مالی) به طور جداگانه تعیین می گردد.

پیشگیری از خسارت :

همانند سایر رشته های بیمه های مهندسی ، در بیمه تمام خطر نصب نیز ، پیشگیری از خسارت از اهمیت ویژه ای برخوردار است . تجربه ثابت کرده است که بازدید های اولیه و توصیه های مناسب ایمنی عامل موثری در کاهش تواتر خسارت و بهبود سابقه خسارتی می باشد از اینرو پیشگیری از خسارت بعنوان یک عامل ضروری در این نوع بیمه تلقی می گردد.

تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاران (C.P.M) CONTRACTORS PLANT&

MACHINERY

تعریف بیمه (CPM)

بیمه ای است که تجهیزات و ماشین آلات پیمانکاران (معمولاً " متحرک و سنگین) از قبیل لودر ، بولدوزر، گریدر، جرثقیل ،سنگ شکن، کارخانه تولید بتن، لیفتراک و مانند آن که ابزارکار پیمانکاران جهت اجرای کار پروژه ها می باشد را تحت پوشش قرار میدهد. در واقع این بیمه هرگونه زیان یا خسارت با منشاء بیرونی را که به هر علت جزء موارد مستثنی شده در هنگام کار ، زمان احداث یا بهره برداری ، در مواقع تعطیل کار و یا زمان نگهداری به ماشین آلات وارد آید ، جبران می نماید.

پوشش های بیمه CPM

صاعقه - انفجار - آتش سوزی - زلزله - زلزله دریائی - آتشفشان - رانش زمین - نشست زمین - لغزش زمین - ریزش کوه یا صخره - تگرگ - یخ زدگی - یخ شناور - سیل -

آب گرفتگی - امواج دریا یا آب - طوفان - گردباد - تند باد - عدم مهارت - اجراء با کیفیت نازل -
غفلت - سهل انگاری - خطای غیر عمد - دزدی - باران - برف - بهمن - سقوط - تصادم

استثنائات بیمه CPM

خسارت بعثت از کار افتادگی وسایل برقی یا مکانیکی داخل ماشین آلات ، انجماد خنک کننده یا سیالات دیگر، نقص در سیستم روغنکاری یا خنک کاری ، خسارت وارد به قطعات قابل تعویض ماندفیوزها، لامپها و تسمه پروانه ها، غوطه ور شدن کلی یا جزئی در آبهای جزر ومددار ، فرسودگی خوردگی ، زنگ زدگی و ...

بیمه ریسک های تکمیل شده ساختمانی (C.E.C.R) Civil Engineering completed Risks

تعریف بیمه CECR

تمام موضوعات بیمه ای که در زمان احداث میتوانستند تحت پوشش بیمه CAR قرار گیرند زمان بهره برداری می توانند تحت پوشش بیمه CECR قرار داده شوند . این بیمه از نوع بیمه با خطرات معین بوده و خسارات فیزیکی ناگهانی و غیر قابل پیش بینی که نیاز به تعمیر یا تعویض داشته و در اثر عوامل و حوادثی که در بیمه نامه نام برده شده خسارت ببیند را تحت پوشش قرار میدهد.

پوشش های بیمه CECR

صاعقه - انفجار - آتش سوزی - زلزله - زلزله دریائی - آتشفشان - رانش زمین - نشست زمین - ریزش کوه یا صخره - سرما - برف - بهمن - یخبندان - سیل - طغیان آب - امواج دریا - طوفان - گردباد - تند باد - تصادم یا سقوط اشیاء از هر وسیله نقلیه زمینی ، هوایی یا آبی ، خسارتهای ناشی از کاربرد آب یا سایر اقدامات بمنظور اطفای حریق

استثنائات بیمه CECR

جنگ - واکنشهای هسته ای - اعمال عمدی بیمه گذار یا کارکنان وی - عیوب ذاتی - تخریب تدریجی - انبساط و انقباض در اثر تغییرات درجه حرارت هوا - خسارات ناشی از قصور بیمه گذار و نگهداری و انجام تعمیرات موردبیمه - سرقت و ...

بیمه شکست ماشین آلات (M.B) Machinery Breakdown

تعریف بیمه MB

تمام موضوعات بیمه ای که در زمان احداث میتوانند تحت پوشش بیمه EAR قرار گیرند در زمان بهره برداری میتوانند تحت پوشش بیمه MB قرار داده شوند. بعبارتی این بیمه خسارات فیزیکی، ناگهانی و غیر قابل پیش بینی ناشی از شکست ماشین آلات و شکست ابزارهای مکانیکی و الکتریکی داخل یا خارج آنها را جبران مینماید.

پوشش های بیمه MB

- اشتباه در طراحی، ساخت یا ماشین آلات که در زمان بهره برداری آشکار شده و دوره تضمین کارخانه سازنده نیز پایان یافته است.

- معایب موجود در اقلام، مواد اولیه یا ریخته گری

- اجرای نادرست کار

- ازهم گسیختگی در اثر نیروی گریز از مرکز

- اتصال کوتاه، نوسان برق، قطع برق، آب، گاز یا هر سوخت دیگر

- کم شدن آب در دیگهای بخار، انفجار دیگهای بخار، انفجارات فیزیکی

- یخ زدگی، یخ شناور

- غفلت، سهل انگاری

- عدم مهارت، اجراء با کیفیت نازل

- شکست مکانیکی

- اشکال در سیستم روغنکاری یا خنک کاری

- خرابکاری غیر گروهی

- سایر حوادث به جز آنچه صراحتاً در بیمه نامه مستثنی شده است.

استثنائات بیمه MB

اهم آن عبارتست ، خسارت وارد به ابزارهای قابل تعویض مانند قالبها - آتش سوزی - سیل - زلزله - انفجار شیمیایی - خساراتی که سازنده ، پیمانکار یا تعمیرکار براساس قانون یا قرارداد مسئول آن باشد- خساراتی که در زمان شروع بیمه نامه وجود داشته است - اعمال عمدی بیمه گذار یا کارکنان وی - جنگ - واکنشهای هسته ای - فرسودگی - خوردگی - زنگ زدگی

بیمه تجهیزات الکترونیک (E.E)

تعریف بیمه EE

بیمه تجهیزات و دستگاههایی که ارزش قطعات الکتریکی و الکترونیکی از ارزش قطعات مکانیکی در آنها بیشتر باشد مانند تجهیزات رادیو تلویزیونی ، مخابراتی ، آزمایشگاهی ، تحقیقاتی ، اندازه گیری ، نقشه برداری ، پزشکی ، کامپیوتری و... تحت پوشش این بیمه قرار می گیرند . در واقع این بیمه یک بیمه حوادث بر مبنای تمام خطرات است که خسارات های فیزیکی ، ناگهانی و غیر قابل پیش بینی را که بر داخل یا خارج موضوعات مورد بیمه وارد آید را جبران می کند.

پوشش های بیمه EE

سیل - آب گرفتگی - امواج دریا - صاعقه - انفجار - آتش سوزی - رانش زمین - نشست زمین - لغزش زمین - ریزش کوه یا صخره - اتصال کوتاه مدت - اتصال برق DC به برق AC - سقوط - واژگونی - تصادم - جابجائی - نم - رطوبت - ریختن مایعات داخل دستگاه - عدم مهارت - سهل انگاری - دود - دوده - ذرات معلق در هوا - گردو خاک - خسارتهای هنگام تمیز کردن یا تعمیر کردن - دمای بالا - باران - برف - بهمن - یخ زدگی و سایر حوادث به جز آنچه صراحتاً در بیمه نامه مستثنی شده است .

بیمه فساد کالا در انبار سردخانه (D.O.S)

Deterioration of Stock in Cold Storage

این بیمه نامه خسارتهای وارد به کلیه کالاهای قابل نگهداری در سردخانه ها از قبیل مواد پروتئینی ، میوه جات ، فراورده های لبنی و نیز مواد شیمیائی و داروئی را تحت پوشش قرار می دهد .

پوشش های بیمه DOS

اگر خسارت وارد به کالاهای بیمه شده موجود در سردخانه بعلت یکی از علل زیر باشد :

- شکست مکانیکی تجهیزات سردخانه
- یخ زدگی تصادفی در درجه حرارت توصیه شده
- مواد یا اقلام معیوب در سیستم سردخانه
- انفجار فیزیکی
- قطع برق ، گاز یا هر سوخت دیگر
- وسایر حوادث به جز آنچه صراحتاً در بیمه نامه مستثنی شده است.

استثنائات در بیمه DOS

عیوب ذاتی - انبار کردن نامناسب - خسارت به بسته بندی - نوسان درجه حرارت - کافی نبودن هوا - جنگ - واکنشهای هسته ای - اعمال عمدی بیمه گذار یا کارکنان وی - آتش سوزی - صاعقه - انفجار شیمیایی - سرقت - سیل - زلزله - نشست یا رانش زمین - طوفان..

بیمه عدم النفع ناشی از شکست ماشین آلات (M.L.O.P) Machinery Loss Of Profit

Profit

این بیمه نامه مکمل بیمه شکست ماشین آلات می باشد و چنانچه در اثر خطرات ناگهانی وارد به ماشین آلات، وقفه ای در تولید کارخانه بوجود آید، زیان ناشی از عدم تولید که شامل هزینه های جاری، حقوق و دستمزد کارکنان در طول دوره تعطیلی و سود از دست رفته می باشد را بیمه می نماید. زیان ناشی از عدم تولید به مراتب بیشتر از خسارت فیزیکی وارد به ماشین آلات می باشد .

پوشش های بیمه MLOP

- هزینه های جاری و عمومی
- هزینه حقوق و دستمزد کارکنان

- سود خالص واحد تولیدی یا صنعتی
- هزینه های اضافی که به علت وقفه در کار متوجه بیمه گذار میگردد شامل :
- هزینه اضافه کاری یا شیفت اضافی
- هزینه خرید کالای نیمه تمام جهت تکمیل در کارخانه بیمه گذار (هنگامی اوایل خط تولید دچار وقفه شده است) .
- هزینه انتقال کالای نیمه تمام جهت تکمیل به تولید کنندگان دیگر (هنگامی اواخر خط تولید دچار وقفه شده است) .
- هزینه خرید کالای تکمیل شده از تولید کنندگان دیگر و ارسال آن به مشتری جهت از دست ندادن مشتری (در هنگامی کل خط تولید دچار وقفه شده است)
- هزینه استفاده از خدمات عمومی (آب ، برق ، گاز ، تلفن و...) خارج از کارخانه در صورتیکه خدمات عمومی داخل کارخانه دچار وقفه شده است .
- هزینه انتقال ، اجاره ، و تعمیر اضطراری ماشین آلات جایگزین تا زمان تعمیر و شروع به کار مجدد ماشین آلات خسارت دیده .

استثنائات بیمه (MLOP)

- آتش سوزی - صاعقه - انفجار شیمیایی - زلزله - طغیان آب - نشست زمین - رانش زمین - آتشفشان - طوفان - جنگ و ...

بیمه عدم النفع

بیمه تعطیل کار خانجات و کارگاهها (عدم النفع) CONSEQUENTIAL LOSS

این بیمه نامه برای اولین بار در انگلستان و در سال ۱۸۸۰ به بازار عرضه گردید. پوشش بیمه آتش سوزی خسارتهای مستقیم وارده به اموال و اشیاء بیمه گذار را جبران می نماید و حال آنکه بیمه نامه عدم النفع اقدام به ارائه یک پوشش ثانویه می نماید که معمولاً ناشی از خسارت حادث شده قبلی

است. یک آپارتمان بر اثر آتش سوزی یک خسارت مستقیم محسوب می گردد و حال آنکه از بین رفتن اجاره بهاء بر اثر عدم استفاده آن، برای مالک یک عدم النفع به حساب می آید. از بین رفتن یک انبار مملو از کالا یک خسارت مستقیم است و حال آنکه از دست رفتن سود مفروض از فروش آن کالا یک خسارت عدم النفع تلقی میگردد.

هدف از سرمایه گذاری در یک کار تولیدی، علاوه بر تولید کار و گردش چرخ های اقتصادی، سود بردن از آن واحد در نظر گرفته شده است، به همین دلیل بیمه عدم النفع بهر شکل و نوع که باشد تضمین کننده تداوم سود حاصله در زمان بروز حریق و خسارت و تعطیلی آن واحد تجاری می باشد. در سالهای اخیر دو نوع از بیمه عدم النفع از استقبال بیشتری برخوردار گردیده که یکی براساس در آمد خالص و دیگر براساس خسارت واقعی میباشد.

بیمه عدم النفع موجب میشود که موسسات اعتباردهنده با اطمینان خاطر، وام و اعتبار در اختیار بیمه گذار قرار دهند، زیرا مطمئن هستند که در مدت توقف تولید نیز بیمه گذار قادر به پرداخت اقساط وام خود خواهد بود.

موضوع بیمه "عدم النفع"

اگر بر اثر خسارت مادی وقفه ای در جریان تولید واحد اقتصادی یا دستگاه تولیدی پیش آید بیمه گر درآمد از دست رفته ناشی از توقف تولید را طبق شرایط قرارداد بیمه عدم النفع پرداخت خواهد کرد.

شرط اصلی پرداخت خسارت در بیمه عدم النفع توقف تولید بر اثر خسارت مادی است.

تعهد بیمه گر:

تعهد بیمه گر پرداخت سود از دست رفته و هزینه های جاری بر اثر توقف تولید است.

استثنائات در بیمه عدم النفع

اگر توقف تولید بر اثر عوامل زیر باشد بیمه گر هیچگونه تعهدی را در جبران زیان نخواهد داشت:

- جنگ، جنک داخلی، شورش
- زلزله

- انرژی هسته و مواد رادیو اکتیو
- از بین رفتن پول ، اوراق بهادار، اسناد، نقشه ها ، مدلهای و دفاتر تجارتي
- خسارت ناشی از عدم ایفای تعهد به موقع یا تاخیر در تحویل سفارشها

بیمه مسئولیت : Liability insurance

این شاخه از بیمه ویژگی هایی دارد که آنرا از شاخه بیمه های اموال و بیمه های اشخاص منفک می کند . برای نمونه، در بیمه های اموال مبلغ بیمه شده محدود به ارزش و بهای اشیای مورد بیمه است و جبران خسارتها پیرو " اصل غرامت " است در حالی که در شاخه بیمه های مسئولیت پیامد و نتیجه وقوع خطر یا میزان خسارت احتمالی با توجه به ضرورت احراز مسئولیت بیمه گذار نامعلوم است و خسارت براساس میزان قصور بیمه گذار قابل بررسی است . این نامعلومی و عدم اطمینان نسبت به پیامد مالی (میزان خسارت احتمالی) موجب می شود که در برخی زمینه ها بیمه گران بیمه نامه ای به صورت تضمین هائی با مبالغ بالا صادر نمایند. ویژگی دیگر بیمه های مسئولیت مدنی عدم اجرای قاعده جانشینی (موضوع ماده ۳۰ قانون بیمه) در این رشته است . البته در بخش مسئولیت مالی چنانچه مقصری غیر از بیمه گذار باشد قبال پیگرد قانونی ولذا قابل ریکاوری است .

بنابر یک اصل کلی ، هرکس موجب زیان دیگری شود مسئول جبران آن است .

صادرکننده که بعنوان صاحب کالا (Owner) می باشد ، نیاز به بیمه باربری بایکی از شرایط C,B,A را دارد . زیرا کریر یا فورواردرها طبق قانون تجارت ایران باید بیمه مسئولیت متصدی حمل و نقل خریداری نمایند و در مقابل بیمه های باربری مسئولیتی ندارند.

بیمه های مسئولیت مدنی در مقابل کارکنان

این بیمه نامه مسئولیت مدنی بیمه گذار را در مقابل کارکنان ، تحت پوشش بیمه قرار میدهد. بدین معنی که چنانچه در جریان انجام کار در محل کار، در اثر حادثه خسارت بدنی به کارکنان شاغل بیمه گذار وارد آید و مسئولیت بیمه گذار در این ارتباط برای بیمه گر محرز گردد ، خسارت وارده جبران خواهد شد . منظور از جبران خسارت بدنی ، شامل پرداخت هزینه های پزشکی و غرامت نقص عضو و فوت کارکنان می باشد.

بیمه مسئولیت شرکتهای حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده (سی - ام - آر)

در این بیمه نامه مسئولیت مدنی موسسات حمل و نقل بین المللی در مقابل صاحبان کالا بر اساس کنوانسیون سی . ام . آر بیمه می گردد.

کنوانسیون C.M.R :

پیدایش کنوانسیون حمل بین المللی کالا از طریق جاده (سی . ام . آر) در اصل مرتبط به حقوق تجاری بین المللی در محدوده اروپا می باشد. در اواخر قرن نوزدهم برای تنظیم روابط قانونی به شیوهای یکنواخت ، تلاشهایی صورت پذیرفت و قراردادهای حمل و نقل بین المللی کالا به دلیل اهمیت و گسترده آن در ردیف اولین قراردادهایی بود که موضوع متحدالاشکل شدن آن مطرح گردید. پس از جنگ جهانی دوم به دلیل پیشرفت تکنولوژی در زمینه حمل و نقل ، حمل و نقل جاده ای در اروپا نقش کلیدی را در زنجیره عرضه کالاها بدست آورد و لذا نیاز به کنوانسیونی در زمینه حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده به صورت روز افزونی احساس می شد.

کنوانسیون C.M.R مجموعه مقرراتی است که به منظور یکنواخت کردن شرایط حاکم بر قراردادهای حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده بخصوص اسناد مورد استفاده برای حمل و حدود و ثغور مسئولیت حمل کننده ، تنظیم و مورد توافق قرار گرفته است.

بر اساس کنوانسیون C.M.R ارزش محموله بر اساس وزن ناخالص آن محاسبه میگردد.

مشخصه های کنوانسیون C.M.R

۱ - محدوده اجراء:

این کنوانسیون در مورد هر قراردادی که برای حمل کالا از طریق جاده منعقد گردد و محل دریافت و تحویل کالا در دو کشور مختلف واقع شده باشد و حداقل یکی از طرفین ، عضو کنوانسیون مذکور باشد قابل اجراء است . لازم به ذکر است جمهوری اسلامی ایران از فروردین ماه سال ۱۳۷۷ با تصویب مجلس شورای اسلامی به عضویت کنوانسیون در آمده است .

بیمه پی . اند . آی

پوشش های بیمه P&I (protection and indemnity clubs)

کلوپ پی ، اند، آی یکی از با اهمیت ترین شرکتهای تخصصی بیمه کشتی هستند که پوشش های گوناگونی را به صاحبان و مالکان کشتی عرضه می دارند.

این کلوپ ها در واقع صندوقی را تشکیل می دهند که صاحبان کشتی حق عضویتی را می پردازند و در مقابل تعهدات مالکان کشتی را در ارتباط با خدمه کشتی وهم در ارتباط با عملیات کشتی به منزله نوعی بیمه شخص ثالث عمل می کنند.

آقای رابرت اچ براون ، با شگاههای پی ، اند، آی را در فرهنگ لغات بیمه های دریایی چنین تعریف کرده است .

" باشگاههای پی ، اند، آی تعاونیهایی هستند که مالکان کشتی بوجود آورده اند تا ریسکهایی را که در بازارهای معمولی بیمه های دریایی بیمه نمی شوند، پوشش دهند . مالک کشتی برای ورود باید مبلغی را با توجه به تناژ کشتی یا کشتی های خود پردازند در واقع مبنای مبلغ بیمه شده براساس تناژ کشتی می باشد.

ریسک های مورد پوشش در کلوپ های P&I

(۱) خسارتهای وارده به سبب مرگ ، صدمات بدنی و بیماری:

مالک کشتی در قبال خسارتهای وارده به هر شخصی در کشتی یا نزدیک به کشتی که متعاقبا " جان خود را از دست داده یا صدمه دیده و یا بیمار شده متعهد است . این تعهدات شامل هزینه های تدفین ، پزشکی و دارو است که از غفلت در اداره امور کشتی ، اجرای ناصحیح امر دریا نوردی یا هر غفلت دیگر در کشتی یا به هنگام تعمیر کشتی در محل تعمیر گاه ناشی شده است .

(۲) خسارتهای وارده به سبب مرگ، صدمات بدنی و بیماری خدمه :

هزینه ناشی از خسارتهای تدفین ، پزشکی و داوری افرادی مانند فرمانده ، ملوان یا هر خدمه دیگر در کشتی ، به اضافه هزینه های جانبی آن مانند انتقال موقت آنها از کشتی به عهده مالک است .

۳) هزینه مراجعت به وطن :

هزینه هایی که مالک برای انتقال و مراجعت هرکدام از خدمه کشتی به خانه و میهن خود متقبل شده است می تواند در کلوپ بیمه شود.

۴) هزینه جابجایی خدمه :

مالک کشتی می تواند برای هزینه های الزامی جابجایی یا انتقال فرمانده و ملوانانی که فوت کرده اند یا به ساحل منتقل شده اند از کلوپ پوشش بگیرد.

۵) کار آمد نبودن موقتی خدمه :

مالک کشتی در صورت تایید مدیر باشگاه می تواند مبالغ پرداختی به خدمه را که ناشی از کارآمد نبودن موقتی آنهاست از طریق پوشش از کلوپ دریافت کند.

۶) هزینه های بندری و انحراف مسیر :

مالک می تواند برای اینگونه هزینه ها که از انحراف مسیر کشتی ، توقف در بندرگاه و لنگر انداختن ، برگرداندن مسافران قاچاقی یا هزینه های انتقال بیماران و صدمه دیدگان از کشتی ناشی می شود از کلوپ پوشش بگیرند.

۷) هزینه های نجات افراد :

هزینه نجات افراد بدلیل آنکه در بیمه های بدنه کشتی و کالا قابل پرداخت نیست پوشش داده می شود.

۸) مسئولیت تصادم :

یک چهارم تعهدات مالک کشتی و هزینه های اتفاقی مربوط به آن در ارتباط با تصادف کشتی با هر کشتی دیگر که در بیمه نامه های معمولی و استاندارد لویدز در بیمه بدنه و ماشین آلات بیمه نمی شود از این طریق مورد پوشش قرار می گیرد.

سهام یک چهارم می تواند مربوط به غیر کشتی مالک باشد مانند:

الف - کشتی مقابل

ب - اموال و دارایی کشتی مقابل

پ - غیر قابل استفاده بوده کشتی مقابل

ث - خسارتهای همگانی

۹) تعهدات و مسئولیتها در مورد اشیای ثابت و شناور :

هرگونه خسارتی که به تاسیسات بندری ، بار انداز، لنگرگاه و موج شکن ها وارد آید از طریق باشگاه قابل دریافت است .

۱۰) خسارتهای وارده به کشتی یا اموال ، غیر از تصادف :

خسارتهایی که به سبب غفلت در کشتیرانی یا غفلت خدمه کشتی به کشتی یا اموال دیگر جز برخورد و تصادف دوکشتی بروز کند از هزینه هایی است که مورد پوشش قرار می گیرد. (مانند راندن کشتی با سرعت بسیار زیاد در روخانه که پس از عبور امواج ایجاد شد، به کشتی یا اموال شخص ثالث خسارت وارد می کند، بدون اینکه برخورد ایجاد شود.)

۱۱) یدک کش ها:

هرگونه ضرر یا خسارتی که در طول یدک کشی وارد آید تاجایی که با بیمه نامه های بدنه کشتی قابل پرداخت نباشد مورد پوشش قرار می گیرد.

۱۲) مسئولیتهای بکارگیری جرثقیل و بالابرها در مواقع تخلیه و بارگیری

۱۳) هزینه انتقال باقیمانده های کشتی شکسته بویژه در مناطقی که این امر به صورت اجباری باید انجام گیرد.

۱۴) هزینه های قرنطینه

۱۵) مسئولیت خسارتهایی که به سبب کسری کالا یا هر دارایی دیگر در درون کشتی بوجود آمده باشد.

۱۶) هزینه های حقوقی (دادگاهی)

۱۷) خسارت‌های همگانی :

هزینه های ویژه و هزینه نجاتی که در بیمه نامه های کشتی و کالا قابل پرداخت نیست در کلوپ مورد پوشش قرار می گیرد.

۱۸) جرایمی که دادگاهها برای مالک کشتی در نظر می گیرند (مانند نقص مقررات در زمان

مهاجرت ، آلودگی محیط زیست ، تغذیه غیر مجاز و درگیریهای خدمه کشتی)

۱۹) آلودگیهای نفتی به علت نشت یا فرار نفت به دریا و سواحل یا شکست تانکرهای نفتی

۲۰) هزینه هایی که برای جلوگیری یا کم کردن شدت خسارت‌های وارده از طرف مالک انجام می

گیرد.

۲۱) خسارت‌های ناشی از تاخیر به علت اعتصابها، در بعضی از کلوپها مورد پوشش قرار می گیرد.

۲۲) بعضی مواقع کلوپ ها هزینه های بازداشت ، توقیف یا طولانی کردن مسیر معمولی کشتی را

پوشش میدهند.

ریسکهای استثناء شده در کلوپها:

۱- کسورات یا مبلغی که قانوناً "باید مالک کشتی متقبل شود.

۲- خلاف کاریهای عمدی اعضاء .

۳- کانتینرها، مخازن وسوحت کشتی (از بیمه اموال می توان استفاده کرد).

۴- هزینه معطلی برای تخلیه یا تاخیر کشتی

۵- زمان مربوط به ابطال قرارداد چارتر(اصولاً "ریسک بشمار نمی ورد)

۶- مسئولیت عملیات نجات

۷- زیان به کشتی بیمه شده در کلوپ (در بیمه بدنه کشتی زیان دریافت می شود)

۸- عدم دریافت اجاره بها فقط در کلوپ های تخصصی بیمه خواهد شد.

۹- خسارت‌های جنگ

۱۰- خسارت های وارده به اموال خود مالک کشتی (در بازارهای دیگر پوشش مورد نظر در دسترس

است)

فهرست منابع :

- کریمی ، آیت ، اصول بیمه ، انتشارات بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، تهران ، ۱۳۷۴
- دکتر محمود صالحی ، جان علی ، انتشارات ، پژوهشکده بیمه ، تهران ، ۱۳۸۴
- جزوه آموزشی بیمه های مهندسی ، شرکت سهامی بیمه ایران
- دکتر هوشنگی ، محمد ، بیمه های اموال ، دانشکده مدیریت
- مخمی، دردی محمد ، بیمه های اعتباری ، شرکت سهامی بیمه ایران
- کارتز، رابرت ال . ، بیمه اتکائی ، ترجمه هادی دستباز، انتشارات بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، تهران ۱۳۷۲
- ثبات ، غلامعلی ، مصوبات شورای عالی بیمه به همراه قوانین و ضوابط صنعت بیمه ، انتشارات پژوهشکده بیمه ، تهران ۱۳۸۷
- کمیسیون بیمه کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی ، بیمه و کاربرد آن در جهان امروز - انتشارات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایرانی - هفته نامه شماره ۸ - تهران ۱۳۶۷
- دکتر عرفانی، محمود حقوق تجارت به زبان ساده ، نشر میزان ، تهران ۱۳۸۶
- رحیم زاده ، احمد، کانتینرها ، شرکت سهامی بیمه ایران
- دادخدا، سحر، پوشش های بیمه ای انجمن های حمایت و غرامت - انتشارات کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران

<http://www.iraninsurance.ir>

<http://www.centinsur.ir>

www.irbimeh.com

